TRANDAFIRII ROȘII

POEM DRAMATIC ÎN TREI
:: ACTE, ÎN VERSURI ::

DE

ZAHARIA BÂRSAN

„MINERVA", BUCUREȘTI
1915

www.digibuc.ro

PERSOANELE

Impăratul	D-l C. NOTTARA.
Liana	D-na O. BÂRSAN.
Val Voevod	D-l A. ATHANANSESCU.
Marele Sfetnic	» C. BELCOT.
Lăcrămioara	D-na E. POPESCU.
Crina	D-ra E. PETRESCU.
Roua	D-ra C. PANU.
Salba	D-na F. REBREANU.
Zora	D-ra GHEORGHIU.
Alina	D-na BOZIANU.
Doica	» A. GUSTY.
Promoroacă	D-l I. DUMITRESCU.
Păclă	» A. BARBELIAN.
Şagă	» A. MIHALESCU.
Faţa de Pământ	» G. ACHIL.
Moş Amurg	» R. BULFINSKI.
Zefir	» A. DEMETRIAD.
I-ul oştean	» ORENDI.
II-lea oştean	» MELIŞEANU.
Paznicul	» CONSTANTINESCU.
Un slujitor	» POPOVICI.
Alt slujitor	» VASILESCU.
Un om	» GEORGESCU.
Alt om	* * *
I paj	D-ra M. IONESCU.
II paj	» BÂRSAN.

soldaţi, popor.

www.digibuc.ro

ACTUL I.

O sală-terasă a palatului. In fund grădina şi mai în fund marea cu maluri stâncoase. Paznicul se vede în fund rezimat în lance, privind spre răsărit. Impăratul cu cei doi vraci, Pâclă şi Promoroacă, stau la masa din stânga urmărind cu nelinişte pe-o hartă primitivă lupta ce se dă la hotarele ţării. In fund pe un jilţ stă Sfetnicul somnoros. In dreapta, pe scara ce duce în apartamentele Lianei, stau doi paj, privind înăuntru. Dimineaţă. Cei doi vraci au o atitudine blândă în faţa Impăratului, aproape înebunit de grije şi de veghere.

www.digibuc.ro

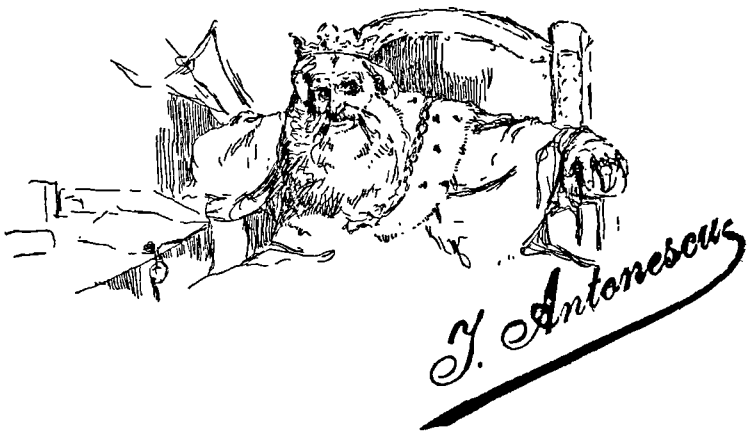

ÎMPĂRATUL.

Aicea e hotarul, oştirea noastră-aici!
De s'ar aţine bine, o mână de voinici
Putea-va să sfărame oştirea duşmănoasă ...
Şi tot ce-i alb încoace e ţara cea mănoasă
Pe care o râvneşte vecinul meu trufaş;
Un blestemat din leagăn, un rău şi-un ucigaş,
Care-a răpus pe tat-său s'ajungă la domnie ...

PÂCLĂ.

Şi-aici e marea Doamne!

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Albastră şi pustie
Păzeşte pieptul ţării cu valuri de oţel,
Nici pasărea nu poate s'ajungă pân'la el,
De-aici n'am nici o grije ... din partea asta vrace
Treizecì de ani trăit-am în linişte şi pace.

PROMOROACĂ.

Şi-aici în stânga's munţii cei mari în rotogol ...

ÎMPĂRATUL.

Dar între munţi şi mare e-un loc deschis şi gol ...
Colea la cotul ăsta ... Aci-i oştirea noastră ...
De-ar năvălì furtună¬să mi-i isbească 'n coastă
I-ar da 'napoi şi 'n goană i-ar prăbuşì de munţi ...
Şi-apoi din munţi în mare cu caii lor mărunţi.

PÂCLĂ.

Eu am credinţa Doamne c'aşa are să fie ...

PROMOROACĂ.

Oştirea ta-i vitează...

PÂCLĂ.

Şi ţine la moşie ...
Nu-ţi face gânduri Doamne!

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Duşmanul crud şi rău!...
Că nu i-am dat lui fata să fiu pe placul său
Acuma se răzbună şi vrea să mă doboare!
Să-l gineresc ca'n urmă tot el să mă omoare
S'ajungă mai de grabă pe ţara mea stăpân;
Aşa-şi făcuse planul în sufletu-i păgân...

PÂCLĂ.

Dar şi domniţei, Doamne, de el i-ar fi fost teamă...

ÎMPĂRATUL.

Nu l'ar fi vrut drăguţa nici ea de bună seamă,
Când sufletu-i ca barca ce pleacă dela mal
De mult alunecase spre Voievodul Val.

PROMOROACĂ.

Şi Val e'n fruntea oastei acum... de ce te-ai teme?

IMPĂRATUL.

Căzù 'n genunchi în faţa strălucitoarei steme
Rugându-mă... copilul!.. să-l las să meargă el
Să lupte împotriva duşmanului mişel...
Liana sta de-oparte sorbindu-l cu privirea...
El mai cu foc atuncea cerutu-mi-a 'nvoirea
Şi nu ştiu, furat poate de vajnicul lui glas,
Dcoehii lui ca focul... mă hotărâi să-l las.

www.digibuc.ro

PROMOROACĂ.

Să ştii mărite Doamne că unde-i tinereţe
E şi curaj ...

ÎMPĂRATUL.

Hei vrace, de-ar fi ca să-l înveţe
Ştiinţa mea, curajul ar merge drept la mir ...
Că nu-i destul la vorbe frumoase să înşir
Cum a ştiut să 'nşire ... şi nu-i destul, mă crede,
S'o iai cum o ia vântul năvalnic prin livede,
Sau cum o ia puhoiul pe unde-o fi ... şi nu-i
Destul ca cerbul tânăr pe vârfuri să te sui
Ca să-ţi arăţi puterea! O, nu-i destul avântul
Oricât ar fi de mare, să cucereşti pământul ...
Acestea nu-s destule când pleci la lupte mari
Având să-ţi aperi ţara de-o gloată de tâlhari.

PÂCLĂ.

Mai trebui chibzuială...

ÎMPĂRATUL.

Vezi asta-i! Totdeauna! ...
Ea singură te scapă când vezi venind furtuna;
Ca pânza la corăbii ce vânturile-ascund
De n'o întorci cu minte, ori stai, ori cazi la fund!
Va 'nvinge? Nu va 'nvinge? mă chinue căinţa ...

www.digibuc.ro

PROMOROACĂ.

Măria ta, va 'nvinge, aceasta mi-e credinţa !

PÂCLĂ.

Voievodul Val, Stăpâne, e ginerele tău
Si n'o să uite asta ...

ÎMPĂRATUL.

Da, dar ... îmi pare rău
Că l'am lăsat să plece... E tânăr... în războaie
Stejar să fii cât cerul furtuna tot te'ndoaie
Şi el e crud . . şi trupul şi sufletul din el...
Pornì cu voie bună de-aici dela castel
E drept, dar tot mi-e teamă ... mai ştiu eu ? ... cine ştie ?

UN PAJ.

Ce palidă i-e faţa ...

PAJ II.

O inimă pustie !
Sărmanul, ce trudit e.

SFETNICUL.

Eu nici nu mă mai mir
De trei nopţi stă cu ochii pe-un petic de papir ...

www.digibuc.ro

PROMOROACĂ.

De trei?

SFETNICUL.

Aşa-i... şi singur boscorodeşte 'ntruna,
De-apune luna 'n mare şi iar răsare luna...

ÎMPĂRATUL.

Aicea sunt ai noştrii... vitejii mei ostaşi
Colea... şi dincoaci gloata duşmanilor trufaşi...
De-or trece cotul ăsta suntem pierduţi. A.... fiara!
Şi n'am un om în lume să-mi apere-acum ţara,
Un om... un braţ cuminte şi vajnic l'a lovit,
A fost odată unul... şi-acum s'a istovit...
— Când în apus de soare sburam pe cal călare
De tropotul lui norii se clătinau în zare
Şi întro noapte numai, vecinii mei păgâni
Albiau de spaima ghioagei ce-mi fulgerà în mâni!
Hei, calul meu, nebunul, pe vânturi şi pe ploaie
Purtatu-m'a năvalnic în trei zeci de războaie
Şi-acuma când la luptă porni Voevodul Val,
El necheza din grajduri... plângea sărmanul cal,
Căci sufletu-i simţise primejdia de moarte...
Dar cine să-l mai poarte? Pe cine să mai poarte?!
Stejarul de-altădată acum e-un putregai...
A, bătrâneţea asta... mai slabă-i ca un scai,
Ce n'are nici puterea de coamă-i să se ţină;
In goana lui nebună s'ar prăvăli în ţărână...

www.digibuc.ro

PÂCLĂ.

Măria ta ...

ÎMPĂRATUL.

Aşa e! Eu ştiu ce spui ... Aşa-i!...
In loc să fi la luptă, colo 'n vârtej ... să stai
Colea ... ca un netrebnic bolind de nerăbdare ...
Să vezi c'apune luna şi soarele răsare ...
Şi nici o veste, uite ...

PROMOROACĂ.

Stăpâne, n'ar fi rău
Să 'ntrebe înc'odată de e pe placul tău ...

ÎMPĂRATUL.

Să 'ntrebe!

PROMOROACĂ (paznicului).

Umflăţi pieptul voinice şi răzbate!

PAZNICUL.

Uhu!... la cotul mării!...

ALT GLAS.

Auzi ceva fârtate?·
(Glasurile se pierd în depărtare).

www.digibuc.ro

I PAJ.

Te uită ... par'că doarme ...

II PAJ.

Ce cap îndurerat ...

I PAJ.

O umbră mai rămas'a din marele 'mpărat! ...

PROMOROACĂ.

Măria ta, o vorbă de nu-i cu supărare:
Acuma că sosirăm şi noi din neagra zare —
Deşi ca să-ţi aducem ce-ai vrut, noi n'am putut
Şi drumul pân'aicea pustiu ne-a mai durut —
Acum suntem de veghe ... şi cred c'ai face bine
Să te-odihneşti o leacă.

ÎMPĂRATUL.

Cine să doarmă, cine?

PÂCLĂ.

Stăpâne lasă-ţi capul ... vre-o ştire de-o veni,
Te vom trezi stăpâne ...

SFETNICUL (căscând).

Da ... da ... te vom trezi.

www.digibuc.ro

IMPĂRATUL (îl ceartă, fără răutate însă).

Să te trezeşti pe tine! Să mi te văd odată
Că stai şi tu 'n picioare cu fruntea luminată,
Că spui şi tu o vorbă cuminte şi cu rost
Şi nu tot pe la colţuri să-mi moţăi ca un prost,
Să-mi caşti... Poftim şi-acuma... de glumă zău se trece!
Vărsa-s'ar marea 'n gură-ţi odată să te 'nece!

SFETNICUL.

Stăpâne eu...

ÎMPĂRATUL.

Iar casçă...

SFETNICUL.

Nu zău...

ÎMPĂRATUL.

Mai bine taci!
Te faci de râs în faţa cinstiţilor mei vraci;

SFETNICUL.

Stăpâne toate bune... dar aş avea o rugă...

ÎMPĂRATUL.

Grăeşte prea mărită şi dragă buturugă...
Grăeşte...

www.digibuc.ro

SFETNICUL.

Vezi stăpâne, mă iai în râs mereu
Şi-mi vine să mă supăr (cască).

ÎMPĂRATUL.

Ferească Dumnezeu ...

SFETNICUL.

Aşa-i ... aş vrea stăpâne ... aş vrea ... şi cred că-i bine
Aş vrea ... să dormi o leacă ...

ÎMPĂRATUL.

Cum te 'ngrijeşti de mine! ...

SFETNICUL.

Să dormi ... şi lângă tine ... că vezi îmi vine greu
Să dormi numai tu singur, aş adormi şi eu.

ÎMPĂRATUL.

Acum în zorii zilei ...

SFETNICUL.

Să zicem că e sară
Un pui de somn Stăpâne doar nu-i un colţ de ţară ...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Ciudat ... vedeţi-l şi voi ... vă place? E frumos!
Treizeci de ani dormit-a şi tot e somnoros.
Şi tace ... tace ... tace... de crezi că-i pe sfârşite ...
Iar când îşi cască gura... (Sfetnicul cască) închide-o că ne'nghite
Şi 'nghiţi întreg pământul cu toate ale lui!
Ridică-te de-acolo ... un pui de somn!

SFETNICUL.

Un pui!

ÎMPĂRATUL.

Să zicem că e sară ... frumoasă zicătură ...
Ridică-te de-acolo ... N'auzi? Ci te îndură!
Să laşi să sboare vremea ... la tine nu-i nimic?
Ridică-te odată ...

SFETNICUL.

Stăpâne mi-e că pic ...
Mă 'nec din lingurică ... E-o zi aşa de caldă ...

ÎMPĂRATUL.

E marea ici alături ... mai dute de te scaldă! ...

SFETNICUL.

Primesc cu 'nchinăciune prea bunul sfat frumos ...
(face reverenţe adânci)

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Primeşte-l ... dar ai grije să nu te-aşterni pe jos!

SFETNICUL.

Pe urmă, după scaldă viu iar la sfat... îndată...

ÎMPĂRATUL.

Să vii... că fără tine şi gura ta căscata
M'aş prăpădi de grabă...

SFETNICUL.

Aşa-i? Ne ştim de mult!...
Măria ta, tot spune... eu tac şi tot ascult;
De-mi zici să dorm, sunt gata şi fără supărare
De-mi zici să merg acuma la mare ... hai la mare (ese)

ÎMPĂRATUL.

Trei zeci de ani nu-i glumă, aci legat să'l ţii
Să doarmă... când nu doarme, să spună la prostii...
Când fruntea mi-e 'norată el singur mă răsfaţă;
Un rău ... de care nu poţi să te mai scapi în viaţă ...

www.digibuc.ro

SFETNICUL (reapare).

Și iar mă 'ntorc stăpâne ... E greu ... E greu de tot!
N'ar fi mai bine oare să vie vre-un netot
Din slujitorii ăștia ... ușor sunt ca o hârcă
Și-ar fi mai demn stăpâne ca să mă ducă 'n cârcă ...

ÎMPĂRATUL.

Trei pași de-aici la mare!... lipsești!... E de nespus!
Să-ți fie și rușine. Ai vrea să mergi pe sus ...
Trei pași ... Ei asta-i bună; am să te pun în glastră
Și valurile mării să-ți intre pe fereastră!
Lipsești din fața-mi ... pleacă ... destule vorbe seci!...

SFETNICUL.

Mă duc ... Stăpâne mare!... (ese)

ÎMPĂRATUL.

Și vezi să nu te 'neci ... (pauză)
Sunt îngrijat de moarte de soarta țării mele ...
Că v'ați întors acuma și voi din drumuri grele
Imi pare bine ... iată!... să'mi fiți acl de sfat.

PÂCLĂ.

De-ai știi mărite Doamne pe unde-am mai umblat;
Prin munți cu creasta arsă, prin țarini pârjolite
Și prin pustiuri sterpe de-apururi tăinuite.

www.digibuc.ro

PROMOROACĂ.

Să'ţi ascultăm cuvântul ne-am aşternut la drum,
M'am adâncit departe prin zările de fum,
Nu mai vedeam 'nainte decât zăpezi ... pieirea ...
Dar trandafirii roşii nu-s Doamne nicăirea.

IMPĂRATUL.

De grija asta vrace scăpat-am ... Dumnezeu
Trimis'a cântăreţul în spre palatul meu
Intocmai când domniţa trăgeà să moară, biata
Şi mi-a scăpat copila ... şi l'a scăpat pe tata...

PÂCLĂ.

Minune fără seamăn ...

PROMOROACĂ.

Minune 'ntre minuni ...

ÎMPĂRATUL.

In toată dimineaţa — eu nu vă spun minciuni
Şi-o să vedeţi cu ochii — el vine din grădină
Şi-aduce trandafirul domniţei şi se 'nchină ...

PÂCLĂ.

Şi-i roşu ?

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Cum e focul!

PAJUL I.

De ce nu l'a adus?
Domniţa stă şi-aşteaptă şi soarele e sus!

PROMOROACĂ

Când trandafirii roşii pe lume nu sunt încă
De unde-i născoceşte?

ÎMPĂRATUL.

E taina lui adâncă!...

PÂCLĂ.

Ciudat! Ştiinţa noastră nu are nici un preţ
Pe lângă născocirea acestui cântăreţ...
Şi am fost mărite Doamne... atins'am vatra zării...
De m'am topit ca ceara la para lumânării.

PROMOROACĂ.

Şi eu m'am dus spre ţara înghеţurilor mari,
O ceaţă... şi prin ceaţă doar cuiburi de tâlhari
Prin locuri ce-or rămâne de-apururea străine...
De m'am temut că 'nghiaţă şi sufletul din mine.

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

De la 'nceput ştiut-am că mergeţi în zadar
Dar tot v'am spus să mergeţi... O, Doamne, cât amar
Am tras cu biata fată păscută de blesteme...
Mureà de bună seamă de nu veneà la vreme
Acel drumeţ cu faţa duioasă ca de sfânt...

PÂCLĂ.

De unde veneà oare?

PROMOROACĂ.

Minune pe pământ!...
Când trandafirii roşii nu i-au ştiut strămoşii
Să ştie el, el singur, de trandafirii roşii!?

PÂCLĂ.

Când din apusul roşu şi până 'n răsărit
Aceste flori de sânge în veci n'au înflorit
De când e lumea lume şi soarele e soare...
Să vie el s'aducă de-odat' această floare!...

PROMOROACĂ.

Noi nu putem pricepe.

ÎMPĂRATUL.

Acuma s'a făcut
Liana-i fericită... Acest necunoscut

www.digibuc.ro

Cu darul lui cel tainic — și Dumnezeu i-l ție,
Adusù-mi-a la casă noroc și bucurie...
Și norul jalei mele s'a dus ca dus de vânt ...

PÂCLĂ.

Noi îți plângeam de milă pe drumuri...

ÎMPĂRATUL.

Mă 'nspăimânt
Când îmi aduc aminte... Erà o zi cu soare,
Când îmi eși 'nainte bătrâna vrăjitoare
Și-mi spuse — ani acum șaptesprezece-or fi —
Că fata mea din leagăn, ne va lăsà pustii
De nu i-om da odată o floare fermecată
Pe care va vedea-o în vis frumoasa fată ...
Și vorba vrăjitoarei vedeți că s'a 'mplinit;
De nu veneà străinul, Liana-ar fi murit...
Și mi-a mai spus, țiu minte cum îmi spuneà, isteața
Că șaptezeci și șapte de zile, dimineața
Dacă-i vom da noi floarea s'o pună 'n diadem
Frumoasa mea copilă scăpată-i de blestem...

PROMOROACĂ.

De-acum din partea asta ai liniște și pace...

PAJUL I.

De ce nu vine oare?.. E cam târziu ... ce face?
Domnița stă și-așteaptă...

www.digibuc.ro

IMPĂRATUL.

Dar bine c'aţi venit
Dac'ar veni şi Şagă şi Cel din asfinţit
Să-mi fiţi cu toţii sprijin în ziua asta mare.
Hei, paznice... nimica nu sună?...

PAZNICUL.

Din spre zare,
Măria ta se simte un svon adus de vânt!..

ÎMPĂRATUL.

Aruncă-te şi pune urechea la pământ!...
De când cântă cocoşul a doua oară, una...
O veste nu mai vine să-mi spulbere furtuna
Din suflet... ce să fie? Auzi ceva? Auzi?...

PAZNICUL.

E vântul ce vueşte trecând prin brazii uzi..
Ba nu... s'aude Doamne... dar vine greu cuvântul...

UN GLAS.

E groază şi cutremur!

ALT GLAS.

Se clatină pământul!

www.digibuc.ro

PAZNICUL.

E-o luptă cruntă Doamne...

ÎMPĂRATUL.

Ascultă... din spre mal!

UN GLAS.

Val Voevod e 'n frunte...

ALT GLAS.

In frunte ca un val!

ALT GLAS.

Pornit e valul morţii.

PAZNICUL.

Acum ori niciodată
Pornit-a lupta mare...

ÎMPĂRATUL.

Atâta aşteptată!
Ascultă!

UN GLAS.

Cântă! Cântă!

www.digibuc.ro

PAZNICUL.

Oştenii cântă 'n cor!...

ÎMPĂRATUL.

De ce nu pot acuma să lupt în fruntea lor,
Să mă reped năvalnic precum făceam odată,
Să cad ca o furtună pe gloata blestemată
Si zidul oştii mele viteaz de-atâţea ani
Să-l prăbuşesc năpastă pe ceata de duşmani,
Să mi-o isbesc cu sete.. s'o vântur pe ogoare,
Să nu rămâe suflet de câine pe sub soare...
Şi-apoi făcuţi ţărână, să vie 'n urma mea
Puhoiul oastei mele să-i ducă unde o vrea!.
Zadarnic mă mai sbucium, o văd ... dar n'am ce face...
Nu pot să stau o clipă în linişte şi pace
Când nava ţării mele o ştiu fără catarg
Şi valurile negre o vântură şi-o sparg.

PÂCLĂ.

Păstrează-ţi Doamne firea cea paşnică şi bună...

ÎMPĂRATUL.

Şi soarele că-i soare păleşte de furtună,..
Frumoase sfaturi vrace zadarnic cerci să-mi dai!
Catargul ţării mele acum e-un putregai,
Să 'nfrunte numai poate zefirul dimineţii,
Necum să se mai lupte cu volburile ceţii!

www.digibuc.ro

Nu sfaturi... Tinereţe să-mi dai ... atâta cer!
Stiinţa voastră mare şi plină de mister
Redee-mi tinereţea... de moarte nu mi-e frică! —
S'o simt cum ca pe-o frunză la ceruri mă ridică
De sus îmi dă putere, mă poartă ca pe val
Şi din înaltul slăvii m'aşează iar pe cal...
Auzi-l cum nechează în grajd de nerăbdare
O, l'am uitat acolo ... de-atâta aşteptare
Isbeşte cu copita în ieslea cea de fag
Il auziţi ... isbeşte ... E calul meu cel drag.

PROMOROACĂ.

Noi n'auzim nimica ...

ÎMPĂRATUL.

Auzi!! ...

PAJ I.

O zi de vară
Pustie ... liniştită ...

PAJ II.

O linişte de sară ...

PÂCLĂ.

Nici eu n'aud stăpâne.

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Cum, n'auziţi şi voi?

PROMOROACĂ.

Mi s'a 'nfundat urechea de viscole şi ploi

PAJ I.

Domniţa stă'ntre fete ca luna între stele

PAJ II.

Şi doica?

PAJ I.

Spune basme şı'nşiră la mărgele.

ÎMPĂRATUL.

Sărmanul, se frămîntă pustiu şi amărît!

PAJ I.

Râd fetele... Domniţa tânjeşte de urât,
Şi doica... ah! nătângă, scăpat-a pe jos firul...

PAJ II.

De ce nu vine oare s'aducă trandafirul?..

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Ce tot vorbiţi acolo?

PAJ I.

De bine Doamne...

ÎMPĂRATUL.

Ştiu...

Liana mea sculată-i?

PAJ II.

Aşteaptă... şi-i târziu...
Ce-o fi de nu mai vine? Că par'că nici odată
N'a 'ntârziat atâta cu floarea descântată...
Alt'dată când în zare roşia la răsărit
Zefir erà aicea... şi-acuma n'a venit...

ÎMPĂRATUL.

De el n'am nici o grije... De altcevà mă doare'...
Aş vrea să fiu acolo... acolo e vâltoare
Şi moarte şi peire, pustiu şi făr'de legi...
Acolo 'n focul luptei e soarta ţării 'ntregi
Un pas greşit... şi totul s'a prăbuşit...

PÂCLĂ.

Stăpâne...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Să fim cuminţi, da vrace, atât ne mai rămâne ...
— Dar de-ai puteà pătrunde în sufletu-mi trudit
Ai sta 'ngrozit de teama ce'n el s'a cuibărit ;
E teama ce-ar avea-o chiar Dumnezeu Prea-sfântul
Simţind că i s'ar face în pulbere pământul,
Că cerul, marea, lumea cu tot ce are ea
S'ar prăvăli 'n adâncuri şi nu s'ar mai vedeà ...
Şi lumea ţării mele zidită e de mine !
Trei zeci de ani întruna făcut-am din ruine
Prin lupte ne'ntrerupte minunea ce o vezi ! ...
Prin munţi cu coama rară, pe mări şi prin livezi
Trei zeci de ani de-a rândul — şi ajutat de Domnul —
Cu ghioaga pururi trează eu n'am ştiut ce-i somnul
Şi dus de raza stelei cea plină de noroc,
Cu inimă vitează trecând din foc în foc
Am ridicat cu trudă pe-o piatră altă piatră
Şi din nimic durat-am a ţării mele vatră ...
Şi-acum s'o văd de-odată făcută 'ntrun pustiu ! ...
Ştiţi voi ce 'nseamnă asta ? !

PROMOROACĂ.

Stăpâne ... eu cam ştiu ...
Crezui că cunosc totul şi toate de sub soare
Şi nu putui acuma s'aduc măcar o floare ...

ÎMPĂRATUL (privind harta).

Colea la cotul mării e cruntul inamic ! ...
Nimic nu se mai simte ? Hei, paznice ? ...

www.digibuc.ro

PAZNICUL.

Nimic.
Grădina doarme albă și zarea e pustie
Prin tufele 'nflorite nici vântul nu adie
Iar pe cărări nisipul sclipește 'n felul lui ...

ÎMPĂRATUL.

Nimic ...

PAZNICUL.

Ba da stăpâne ... de mult voiam să spui;
De mult îl văd întruna pe moș-Amug... răsbate
De colo până colo cărările plouate,
Se uită printre tufe ... se duce ... vine iar ...
Pare 'ngrijat de moarte bătrânul grădinar.

ÎMPĂRATUL.

Ce caută?

PAZNICUL.

Nu știu Doamne ... 'L-învăluie lumina
De pare-o arătare cutreerând grădina ...
Se duce pân'la poarta cu turnul început
Și apoi se 'ntoarce iară ... și tot mai abătut.

PÂCLĂ.

Hei, cine știe... poate l'a amețit căldura ...

www.digibuc.ro

PROMOROACĂ.

Se poate ...

PAZNICUL.

Uite-l iară ... îi văd căutătura
Se uită pretutindeni ... se duce ... s'a oprit
Cu mâinele pe tâmple privind spre răsărit...

ÎMPĂRATUL.

Spre răsărit ... acolo, sunt gândurile mele
Uşoare se avântă, se 'ntorc pustii şi grele
Şi tot mai triste parcă revin la cuibul lor ...

PROMOROACĂ.

Stăpâne prea-mărite nu fi ne'ncrezător!
(intră doica).

ÎMPĂRATUL.

Ce-i doico ... ce s'aude? Ne-aduci vre-o noutate?

DOICA.

Domniţa se închină cu multă sănătate ...
E vremea să-i aducă frumosul trandafir!
Vorbeşte ea .., dar vorba-i nu are nici un şir
Că gându-i dus la floarea cea roşie şi rară ...
E viaţa ei întrânsa ...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Viaţa mea amară!...
Are să i-l aducă acum...

DOICA.

Acum curând!
Că ştii cum e ea... râde... şi-odat'o vezi plângând...

ÎMPĂRATUL.

Are să i-l aducă... dormit-a bine?

DOICA.

Moartă!
Cum ar dormi un flutur pe stâlpul dela poartă...
Cu capul ici pe mine... şi înspre zori de zi
A şi visat... că prinţul aleargă prin pustii
Călare pe o coadă de mătură...

ÎMPĂRATUL.

Prostie!
S'aştepte... mai e vreme... Zefir are să vie.
(Doica ese).

PAJUL I.

Aşa-i că nici odată n'a întârziat atât?

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Tăcerea asta moartă mă 'nlănţuie de gât ...
Aş vrea ...

PAZNICUL.

Un glas Stăpâne răsună'n albul zării

ÎMPĂRATUL.

Ascultă ...

PAZNICUL.

Vine, vine ...

UN GLAS.

Acum la cotul mării ...

ALT GLAS.

Acum la cotul mării ...

ÎMPĂRATUL.

Duşmanii?

PAZNICUL.

Noi şi ei!

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Acuma cadă cerul pe gloata de mişei
Să nu rămâie unul de neam pe tot pământul,
În pulbere să-i facă ... pe mări să-i bată vântul!...
Acuma ... ah! acuma ...

PÂCLĂ.

Stăpâne fii 'nţelept!

ÎMPĂRATUL.

De trei nopţi şi trei zile aştept şi tot aştept
Şi inima îmi bate de stă să-mi dea afară ...
Acuma bate ceasul cel mare pentru ţară! ...
Îl auziţi cum bate 'n înaltul cerului?...
Cutremură văzduhul cu dangătele lui!
Acum de-aş fi acolo să sbor în rotogoale
Să se dărâme munţii din creştet până'n poale
Şi valurile mării să fugă dela mal
De spaima mea, de spaima nebunului meu cal!
(privind harta).
Colea la cotul mării se joacă astăzi zarul!...
Ce-o să-mi aducă jocul, seninul sau amarul?...

PROMOROACĂ.

Maria ta ... credinţă în oastea ta să ai,
Val Voevod e-acolo ...

www.digibuc.ro

PÂCLĂ.

Va şti viteazul Crai
Că preţul biruinţei e fără-asemănare;
Domniţa e mai mândră ca luna când răsare...

CRINA (intră).

Măria ta...

ÎMPĂRATUL.

Mai mândră ca soarele e ea
O ştie lumea toată... aşa-i.

CRINA.

Măria ta!
Domniţa stă şi-aşteaptă... dece nu vine oare?
E cam târziu Stăpâne...

ÎMPĂRATUL.

Târziu? Plăpândă floare!
Când eşti aşà de albă, dece 'ngrijată eşti?
Ia vino 'ncoa... ţi-e teamă că ai să 'nbătrâneşti?

CRINA.

Domniţa-i tulburată şi fetele-o mângâie...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Mai ţineţi-o de vorbă şi spune-i să rămâie
Acolo şi s'aştepte... că nu-i aşà târziu ...
Aştept şi eu aicea... Şi să mai vii...

CRINA.

Mai viu (ese).

ÎMPĂRATUL.

Copila mea iubită ... o frunză eşti pe apă!
Fă Doamne, fă să treacă blestemul şi mi-o scapă.
Atâta am pe lume, atâta mi-a rămas;
O rază de lumină bătrânului meu pas,
E stropul meu de apă în arşiţa vieţii
Şi-l simt cum cade dulce pe floarea bătrâneţii!...
Dar mâine ... cine ştie?... Şi biata floarea mea
Uscată, prăpădită pe drumuri va cădeà
Şi vântul fără milă va duce-o unde-i place,
Iar stropul meu de apă o lacrimă s'o face
Şi-o fi o jale mare... cum n'a fost pe pământ...

PAZNICUL.

Măria ta soseşte adus par'că de vânt
Un călăreţ în goană ...

ÎMPĂRATUL (îngrozit).

De-o fi ca să-mi aducă
Vreo veste rea să piară de-aici ca o nălucă...
Să nu mai vie ... spune-i ...

www.digibuc.ro

PÂCLĂ.

Măria ta!

ÎMPĂRATUL.

Să-i spui
Că-s un străin de-acuma în ţara mea şi-a lui
Că nu mai sunt pe lume şi n'am fost niciodată ...

PAZNICUL (vesel).

Măria ta, el vine cu faţa luminată!

PROMOROACĂ.

Nu-ţi face gânduri Doamne 'nainte să-l asculţi ...

PÂCLĂ.

Ne-aduce veste bună ...

OŞTEANUL (intră).

Măria ta, ani mulţi!
V'aduc din focul luptei noroc şi sănătate!
Oştirea noastră-i tare, năpraznică se bate
Din zori de zi întruna... de cinci ori i-am respins,
Dar duşmanul se ţine şi nu se dă învins ...

ÎMPĂRATUL.

Trecut-au cotul mării?

www.digibuc.ro

OŞTEANUL.

Nu Doamne... N'o să poată!
I-aţine Voievodul şi oastea noastră toată!
De cinci ori încerca-t-au dar fuse în zadar...

ÎMPĂRATUL.

Zi n'au trecut din duşmani nici unul pe hotar?

OŞTEANUL.

Nu Doamne... Voievodul trimisu-m'a pe mine
Să spun atâta doară Măriei tale...

ÎMPĂRATUL.

Bine!...
De cinci ori îi respinse... aceasta-i un noroc...
Oştirea mea vitează lupta-va mai cu foc;
Sunt biruinţi acestea, curajul o să crească!...

PROMOROACĂ.

E-asupra noastră mâna şi mila cea cerească!
S'avem credinţă Doamne... v'am spus-o şi v'o spui...
Căci Domnul vede toate pe plaiurile lui.

ÎMPĂRATUL.

Te du'napoi în goană... şi vântul să te poarte!..
Şi spune-le să lupte pe viaţă şi pe moarte,
Să nu uite o clipă că-s şoimi împărăteşti...
Colo la cotul mări!...

www.digibuc.ro

OŞTEANUL.

Stăpâne să trăeşti! (ese)

PROMOROACĂ.

Mi-a mai venit o leacă de inimă...

PÂCLĂ.

Şi mie...
Că m'apucase frigul... de-acum cu bucurie
Să aşteptăm în pace seninul după nor;
Val Voevod, s'o'ntoarce voinic şi 'nvingător!

ÎMPĂRATUL.

De aur fie-ţi vorba... aşà să fie dară
Să cadă iar seninul pe mândra noastră ţară ..

PÂCLĂ.

Şi Domnul să ne-aştearnă lumină pe cărări...

PAZNICUL.

Se 'ntoarce vraciul Şagă voios din depărtări,
E plin de praf şi râde...

www.digibuc.ro

PROMOROACĂ.

Aşà e el, nu-i pasă
El râde 'ntotdeauna la masă, după masă
Şi râde toată ziua şi 'n vremuri de nevoi...
Dar tot cu mâna goală se 'ntoarce ca şi noi.

ÎMPĂRATUL.

De unde ştii?

PÂCLĂ.

Când nu sunt pe lume trandafirii
Cei roşii... de-ai întoarce adâncurile firii
Tot n'ai de unde-i scoate... nici cerului de sus
Nu poţi să-i ceri ce n'are.

ŞAGĂ (intră).

Stăpâne... nu-s şi nu-s!
Am fost... că nici eu singur nu ştiu să spun anume
Pe unde răsbătut-am, prin care colţ de lume...
M'am dus de-atunci întruna, de când plecai d'aici,
Cătat-am, întrebat-am... şi am strâns la licurici...
Dar nu se văd acuma... la noapte.

ÎMPĂRATUL (glumind îl dojeneşte).

Cum se poate?
D'atât amar de zile baţi drumurile toate
Şi trandafirii roşii să nu îi poţi găsi
Şi 'n schimb să vii acasă c'un pumn de jucării?
Ei, asta vrace Şagă nu-i treabă serioasă...

www.digibuc.ro

ŞAGĂ.

Ei, posnă! Voi adusa-ţi?... Umblai cu limba scoasă
Şi n'a fost chip ... că nu sunt ... pământu 'n lung şi'n lat
Să-l umbli ... nu-s, de geaba ... pe unde n'am umblat?
Râdea de mine lumea, se prăpădea nebuna
Şi n'am găsit... că nu sunt... da'n schimb am râs întruna...

ÎMPĂRATUL.

Tu râzi o viaţă 'ntreagă.

ŞAGĂ.

Şi lacrămile-mi curg!...

PAZNICUL.

Trudit de colo colo aleargă moş Amurg!...

LACRĂMIOARA (intrând).

Domniţa plânge doamne, se sbate şi suspină ...
Ce Dumnezeu, o floare doar nu e o grădină ...
Ii spunem snoave, basme... da-i spunem în zadar ...

PAZNICUL.

Ce-o fi cătând într'una bătrânul grădinar?
(Promoroacă îi face semn Lăcrămioarei să plece).

www.digibuc.ro

PÂCLĂ.

Zefirul de căldură s'o fi lăsat o leacă...
Şi-a adormit cu totul ...

ŞAGĂ.

Mai ştii ?

ÎMPĂRATUL (paznicului).

la zi-i să treacă
Bătrânului pe-aicea ... mă mir şi eu ... mai ştii ?...
Dar cântăreţii ăştia adorm în zori de zi,
Se uită toată noaptea la stele, le întreabă
Le cântă şi apoi ziua ...

ŞAGĂ.

Ce oameni fără treabă ...

ÎMPĂRATUL.

Să nu-i huleşti !... au daruri de-a dreptul dela cer !...
Ei nu-s ca noi ...

MOŞ AMURG (intră tulburat).

Stăpâne, mă iartă ... e-un mister !
De mult voiam a-Ţi spune, dar n'am putut... mi-e teamă...
Din zori de zi Stăpâne ... eu nu pot să-mi dau seamă
Ce s'a'ntâmplat ...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Grăeşte mai limpede odat' !

MOŞ AMURG.

Îl caut pretutindeni din zori de zi ... străbat
Grădina, 'l strig pe nume ... Eu nu am nici o vină ...
Zefirul astă noapte fugit-a din grădină.

ÎMPĂRATUL.

Vorbeşti prostii !

MOŞ AMURG.

Intruna îl cat din zori de zi
Şi nu e nicăirea.

ÎMPĂRATUL.

Cum nu-i ? Vorbeşti prostii !...

MOŞ AMURG.

E adevărul, Doamne !

ÎMPĂRATUL.

A ! soartă blestemată
Cum te-ai jucat cu mine să mă isbeşti de-odată
Aşà de fără milă !... Ce fapte ispăşesc
De unul câte unul pe tronu 'mpărătesc

www.digibuc.ro

Cad trăznete din ceruri?... Ce scris avui eu oare...
De toate vin de-odată acum să mă doboare?
Dar nu se poate cerul să fie-aşà de crud;
Căutaţi-l înc'odată... Nu vreau să mai aud
Nimica... pretutindeni căutaţi-l... mic şi mare...
Din turnurile 'nalte strigaţi-mi-l din zare
Să vie... biata fată se stinge fără el...

MOŞ AMURG.

Nu-i nicăiri stăpâne pe-aici pe la castel...

ÎMPĂRATUL.

Prin peşterile negre...

MOŞ AMURG.

Cătatu-l'am şi nu e...

ÎMPĂRATUL.

Să-l caute înc'odată, prin arbori să se sue
Să-l cheme... scorniţi-mi pământul peste tot!
Aduceţi-l... căci altfel...

DOICA (intră).

Stăpâne nu mai pot
Să birui cu Domniţa, că ţi-e mai mare mila
Să o vezi cum se trudeşte şi suferă copila
De ce nu vine? Doamne, ce ai?... Eşti ca de var...
(intră Lăcrămioara).
Ce s'a 'ntâmplat?...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Năpastă ... amar de noi, amar
Zefirul ăsta noapte, s'a dus ...

LĂCRĂMIOARA.

O, nu, stăpâne ...
Ce-aud?

ÎMPĂRATUL.

S'a dus ... şi jalea de-acum ne mai rămâne!...

DOICA.

S'a dus ...

LĂCRĂMIOARA (pentru sine).

Dar unde? Unde s'a dus? ... De dragul cui?
Dac'ar fi spus că pleacă ... dar n'a spus nimănui ...
Pe unde-o fi acuma? Era frumos ...

DOICA.

Minune!

LĂCRĂMIOARA.

Când se uita la mine ... spuneam o rugăciune!

www.digibuc.ro

ROUA (intră).

N'a mai venit?

SALBA (intră).

Să vie!

CRINA (intră).

Domniţa Doamne-i rău
Şi vrea să vie-ncoace...

ÎMPĂRATUL.

Să stea la locul său!...
Închideţi uşa iute... mai bine să nu vie
Şi spuneţi-i că-i noapte de-acea întârzie
Închideţi să nu poată să vadă-un colţ de cer
Şi trageţi la ferestre obloanele de fier!
Plecaţi... plecaţi de-a fuga şi spuneţi-i că-i noapte
Luaţi-o cu frumosul, vorbiţi-i numa'n şoapte
Închide-ţi tot... cântaţi-i s'adoarmă...

DOICA.

Vai de noi!...
Veniţi... veniţi... cu toate... (es).

PAZNICUL.

Cu toţii vin'napoi...

PROMORACĂ (intră).

Nu-i Doamne nicăirea.

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Lăsatu-m'a străină ... (ese plângând).

PÂCLĂ.

Strigatu-l'am stăpâne, dar nu e prin grădină ...
(Impăratul cade sdrobit la masă).

SFETNICUL (intrând).

Uf!... ce căldură (îi fac semne să tacă). Ce e? E cald, nu vi se pare?

PÂCLĂ (încet).

Făceai cu mult mai bine să pleci pe-un val călare!

SFETNICUL.

Că eră gata, gata ... dar sfatul! şi-am venit ...
Acum ce-o fi să fie ...

ÎMPĂRATUL.

E soarele 'n zenit ...
Copila mea se stinge alăturea în pară,
Blestemul a cuprins-o şi-o ţine strâns în ghiară ...

SFETNICUL.

Ce-aţi mai făcut pe aicea? Dar ştiţi... e cald de foc ...
Veni-i la sfat acuma ... dar văd că n'am noroc ...
Nu ţineţi sfat pe semne ... mai bine ...

www.digibuc.ro

PROMOROACĂ.

Taci !

SFETNICUL.

Aşà e,
Să-l amânăm pe mâine, că-s înmuiat de bae ..
Să nu mă spuneţi ... (ese).

PÂCLĂ.

Doamne ... credinţă'n Cel-de-sus !

ÎMPĂRATUL.

S'a dus nădejdea toată ... copila mea s'a dus ...
Viaţa mea de-acuma se stinge ca o rază
Când vine-un nor şi-o'nghite ... şi norul stă de pază ...
Doar ţara, numai ţara ... s'o scap de cel viclean !

PAZNICUL.

Măria ta, năvalnic soseşte un oştean.

ÎMPĂRATUL.

Să vie 'n grabă mare !...

PAZNICUL.

Descălecă şi vine ...

PROMOROACĂ.

Ne-aduce doamne vestea cea mare şi de bine !

www.digibuc.ro

OŞTEANUL (intră alergînd).

Măria ta !..

ÎMPĂRATUL.

Aicea !..

OŞTEANUL.

E rău Măria ta !

ÎMPĂRATUL.

Pe scurt.

OŞTEANUL.

In două vorbe de vreai a m'ascultà :
De şapte ori cercară să treacă cotul mării !...
Ai noştrii s'aţinură în culmea disperării,
Val Voevod luptat-a viteaz în fruntea lor ...
Venià năpraznic valul, pustiu, cotropitor,
Dar nu-l clinteà o clipă din locul de onoare ...
De patru ori stăpâne erà să ni-l omoare
De nu săream din aripi aduşi ca de-un vârtej
Pe moarte şi pe viaţă, o mână de viteji ...
Stam bine noi din frunte, din aripi bine iară ...
— A opta oară însă când duşmanii 'ncercară
Năvala ... oastea noastră din aripă s'a frânt...

ÎMPĂRATUL.

La cotul dela mare !...

www.digibuc.ro

OŞTEANUL.

Cutremur de pământ!
Căzù pe oastea noastră din ceruri tot amarul...
Şi duşmanii 'ntr'o clipă trecutu-ne-au hotarul!

ÎMPĂRATUL.

Ascultă bătrâneţe ce zile-ai mai ajuns!
Norocul meu pe unde, pe unde s'a ascuns
De nu mai las-o rază pe ţara mea săracă?
Nişte tâlhari s'ajungă în pulbere s'o facă...

PÂCLĂ.

Dar n'au ajuns aicea şi totul nu-i pierdut...
O aripă...

ÎMPĂRATUL.

Ajunge! Puhoiul s'a făcut
Şi-acum are să vie... să vie ca furtuna!...

PROMOROACĂ.

Prea le vezi rău Stăpâne şi'n negru totdeauna!...

ÎMPĂRATUL.

Tăceţi! nu vorbe vrace, de vorbe sunt sătul!
O viaţă numai vorbe mi-aţi spus... acum destul!
Nu vorbe!... Ţara plânge!! Ştiinţa voastră mare
De ce nu poate-acuma să se repeadă în zare,
S'adune munţi de valuri, s'aşeze munţi pe munţi
Să se 'ngrozească cerul cu norii lui cărunţi...

www.digibuc.ro

Şi apoi din înălţime ca furia pierzării
Să-i prăbuşească ... 'ndată colo la cotul mării!
Nu vorbe ... Ţara moare ... *săraca* ţara mea!
Mai bine mort în luptă decât a te vedeà
Pustie, năpădită de hoardele 'ndrăzneţe!
Sunt tânăr, iar sunt tânăr, te teme bătrâneţe
Că nu-mi pasă de tine, te duc la luptă iar ...
Aduceţi-mi o lance şi ghioaga de stejar
Şi aruncaţi pe mine o platoşe 'mpletită;
Va fi o luptă mare şi ne mai pomenită!
Mai iute ... calul ...

PÂCLĂ (înspăimântat).

Doamne!...

ÎMPĂRATUL.

Aduceţi calul!

PROMOROACĂ.

Dar...

ÎMPĂRATUL.

Il auţiţi cum bate ... mai rar ... şi tot mai rar ...
Aduceţi-l ...

PÂCLĂ

Stăpâne, ia seama!...

PROMOROACĂ.

Te socoate!

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Prea mult a plâns ... de-acuma să-l răsplătesc de toate!
Furtună de-i pe lume m'oi face şi eu val ...
Cu lanţul cel de colo, legaţi-mă pe cal
Şi să mă strângeţi bine de glesne şi de şale ...
O să ne facem una cu albul depe cale,
Să cad în duşmănime ca trăznetul de sus ...
Mă duce calul singur ... de-atâtea ori m'a dus!
De m'aş vedea odată în toiul luptei crunte
Să-mi scapere securea prin pletele cărunte
Ca fulgerul prin nouri ...

(Toţi au alergat şi l'au îmbrăcat cam fără voie. Apoi au eşit să aducă calul).

OŞTEANUL.

Stăpâne am uitat ...

ÎMPĂRATUL.

Aduceţi calul ... calul!

PROMOROACĂ.

L'aduce ... înşeuat ... (ese şi el)

OŞTEANUL.

De-abiă eşisem Doamne din tabără afară,
Că văd că o nălucă gonind pe drum de ţară,
Veneà nebună'n faţă-mi cu părul despletit,
Trecù pe lângă mine... doar cât ai clipit

www.digibuc.ro

Şi eră albă toată ca soarele din zare
Eră ... de-abia-l văzusem ... un cal şi-un om călare ...
„S'aştepte" strigă dânşul ... s'aştepte că reviu!!..
(ese alergând)

ÎMPĂRATUL.

Mai iute calul ... calul ... pân' nu e prea târziu!
Dece nu mi-l aduce? Sunt gata ... Nu mai vine!...
Ruine's toţi aicea în ţara de ruine.

DOICA (intrând).

Să-ţi spui Stăpâne mare ... copila ta mi-a spus ...

ÎMPĂRATUL (urcând spre eşire).

De-acum o las în paza lui Dumnezeu de sus!

PAZNICUL (revine).

E grajdul gol, Stăpâne.

MOŞ AMURG (intră).

Doar frâul.

PAZNICUL.

Calul nu e!...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Ce's vorbele acestea? Vreți să vă bat în cue?
Sunteți nebuni?

MOȘ AMURG.

Stăpâne, grăim adevărat.
Găsit-am frâul doară și calul l'a furat.

ÎMPĂRATUL.

Furat? Să-mi fure calul din grajd în zi de vară!?
Ce-i asta?

MOȘ AMURG.

Astă noapte se vede că-l furară,
Că slujitori voștri sunt duși la luptă toți.

ÎMPĂRATUL.

Nici calul?! De-acum singur, înconjurat de hoți
Imi voi purta povara de zile ce-mi rămâne...
Ce-am fost odat' pe lume și ce-am ajuns...

PĂCLĂ.

Stăpâne...

PROMOROACĂ.

Măria ta ai milă de cei din jurul tău!..

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Să n'am eu calul astăzi ... acum când ceasul rău
Il simt că-mi bate'n suflet o moarte şi-a peire ?
S'ajung să nu fiu vrednic de-atâta fericire
Să mă mai văd odată în sboru-i vulturesc
Când gloatele duşmane în ţară 'mi năvălesc ?
Ce fapte neiertate prin veacuri spulberate
Făcutu-mi-au strămoşii ? Ce groaznice păcate
Căzut-au peste mine să am de ispăşit ?
Să n'am în clipa asta nici calul meu iubit !
Prin el făcut-am totul ... Mă birue povara ...
Şi calul dacă nu e, nu va fi nici ţara ...

(cade plângând .

FETELE (dinlăuntru).

Domniţă nu se poate ...

LIANA (intrând aiurită, sub puterea blestemului).

Lăsaţi-mă vă spui ...
In casa mea, aicea, nu-s roaba nimărui ....
Sunt floarea care moare
Lăsaţi-mă la soare ...
Voi mă ţineţi la umbră,
Ce-aveţi cu mine oare
De mă ţineţi întruna închisă ca pe hoţi ?

PROMOROACĂ.

In faţa ta domniţă noi ne'nchinăm cu toţi ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Vedeți, e ziua mare și voi spuneați că-i noapte ...
Dar tot vorbeați în șoapte,
Și-am înțeles îndată
Că vreți să-mi tăinuiți ...
Dece ?

LĂCRĂMIOARA.

Domniță vino
Ți-e fața'nfrigurată
Și-aicea toți, te uită, sunt triști și osteniți.

LIANA.

Sunt floarea care moare
Setoasă de lumină,
Lăsați-mă aicea
Aproape de grădină
E-așa de bine 'n soare când pomii 's 'nfloriți ...
Și florile ne cântă ... Voi nu le auziți ?

DOICA.

Ba le-auzim domniță ... o melodie sfântă ...
Dar vezi aici e jale și toți stau împietriți ...

LĂCRĂMIOARA.

Mai bine hai în casă ...

www.digibuc.ro

LIANA.

In casă e pustiu ...
Ce albă-i dimineaţa!
Aicea e viaţa ...
Şi umbra mă'nspăimântă ...
Afară cântă toate ... doar floarea mea nu cântă ...

DOICA.

Vorbeşte într'aiurea ... O, ce-are să se 'ntâmple?

LĂCRĂMIOARA.

De-acum are să vie domniţă ... şi o să fi
Frumoasă ca un soare cu floarea ta gătită ...

LIANA.

Frumoasă ca un soare ... când ziua e sfârşită
Şi soarele-a apus ...
Pe ochi îmi cade ceaţă ...
O ceaţă-i lumea toată!
Şi sus şi tot mai sus
Pe aripe uşoare
Plutesc mereu spre soare ...
De-abia mă văd prin viaţă
Şi iată ... nu mai sunt.

DOICA.

Vedeţi ... din ce vorbeşte, din ce îşi pierde firul ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Sunt floarea care moare
Uitată şi pustie
Aicea pe pământ!
S'aducă trandafirul ...
De ce mă chinueşte?
Când e atâta soare,
Din tot ce străluceşte
Dece nu-mi daţi şi mie?

IMPĂRATUL.

Copila mea ... ascultă ...

LIANA.

la uite ... ce de lume.
Ce faceţi voi aicea? ... trăiţi? Trăiţi că-i soare
Şi viaţa asta scurtă e-o zi de sărbătoare,
Că'n urmă şi'nainte e noapte şi pustiu ...
In cântece şi glume
Lăsaţi ca să vă'nbie miresmele de floare
Atât e sărbătoare ... de trece ... e târziu ...
Că vi se taie firul
Şi-atunci ... atunci zadarnic veţi cere trandafirul
Că nimenea nu poate să vi-l mai dea ... s'a dus ...

IMPĂRATUL.

Liana mea frumoasă ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Liana ? Cine-a spus ?

ÎMPĂRATUL.

Eu tatăl tău ... ascultă şi vino lângă mine !..

LIANA (apropiindu-se).

Ţi-s ochii umezi tată ... Pe cine plângi, pe cine ?

ÎMPĂRATUL.

Sunt uzi de fericire, plâng plânsul tuturor ...
Val Voevod se'ntoarce din luptă 'nvingător
Şi plâng de bucurie, că plânge biata ţară ...

PĂCLĂ (ascunzîndu-şi faţa).

Să nu mai fi părinte ...

DOICA (în grupul de fete, încet).

Şi doar îl căutară
Prin peşteri şi prin turnuri şi nu e nicăiri ...

SALBA.

Să fi fugit ?

DOICA.

De, ştiu eu ? ....

www.digibuc.ro

CRINA.

Fugit!...

DOICA.

Să nu te miri.

SALBA.

Domniţa ce se face?

DOICA.

Doar cerul s'o mai scape...

LIANA (la genunchii Impăratului).

Un junghi în piept aicea începe să mă sape
Mi-e dor... şi nu ştiu bine
De ce mi-e dor de mine...
Ci daţi-mi trandafirul
Aduceţi-l odată...
E-atâta soare 'n lume...
— Dar nu mai plânge tată!...

PAZNICUL.

Un glas răsună în zare....

PROMOROACĂ.

Ascultă!

www.digibuc.ro

PAZNICUL.

Da, ascult.
Şi altul .. tot mai multe ... mai multe ... e-un tumult!

PÂCLĂ (îngrozit).

Sunt duşmanii ... ce-aleargă potop, plini trufie ...
Noi ce ne facem Doamne?.. (panică mare).

IMPĂRATUL (cu adâncă descurajare).

De-acuma pot să vie ...

PAZNICUL (cu bucurie mare).

Val Voevod în goană, în fruntea tuturor
Măria ta se'ntoarce voios, învingător!

TOŢI.

Cine?

PAZNICUL.

Ai noştrii Doamne!

MOŞ AMURG (apărând în uşe).

Minune, o minune! ...

IMPĂRATUL.

'L înşeală ochii poate, ori nu ştie ce spune ...

www.digibuc.ro

PÂCLĂ (privind).

E Val Mărite Doamne ...

PROMOROACĂ (privind şi el).

Măria ta, e Val!

PAZNICUL.

A, ce voinic şi sprinten sărit'a depe cal
Şi vine ... iată-l! ...

VAL (intră).

Doamne îţi aducem darul biruinţei câştigate!..

IMPĂRATUL (uimit).

A-ţi învins?

VAL.

Invins Stăpâne ... gloatele sunt spulberate
Şi dujmanii tăi şi-ai ţării nu mai sunt pe lume ... reci
Zac pe valurile mării şi să leagănă de veci.

(Impăratul cade în braţele lui Val, mare mişcare)

ÎMPĂRATUL.

Ţara mea, sărmana ţară mi-aţi scăpat-o de peire!..
Dar cum?.. că-mi venise vestea ...

www.digibuc.ro

VAL.

Cine poate să înşire
Tot prin ce-am trecut acolo... i-am învins... de şeapte ori
Incercat-au să ne rupă ... i-am respins de-atâtea ori!
Şi când fu a opta oară ne-au frânt aripa la mare;
Năvăliră ca potopul într'un urlet de turbare
Şi'ntr'o clipă ... o, ce groază ... ne trecură de hotar...
Noi din piept luptam întruna şi din dreapta luptam iar,
Dar puhoiul tot mai mare şi cu urlete turbate
Tot voià să ne'nconjoare să ne cadă dela spate;
Am fi fost pierduţi atuncea şi aşà s'ar fi 'ntâmplat ...
— Dinspre drum văzui călare pe-un cal alb întraripat
Un voinic venind în goană mai pornit ca o furtună,
Şi isbì puhoiu 'n faţă cu o furie nebună ...
Uriaş părea călare;
Răsărea şi s'ascundeà
Mai năpraznic să se lase ...
Fulgerând din zare 'n zare
Ghioaga-i nestrujită, grea,
Nu ştiu ... par-că 'şi adunase
Toate trăznetele 'n ea!
Şi-apoi calul lui ... în visuri n'am văzut un aşà cal!
Năvălì în duşmănime cu o furie de val
Furios ... părea un munte ce s'a răsturnat pe gloată
Nu o oaste ar fi sdrobit-o, dar o ţară, lumea toată ...
Se isbeà, muşcà cu dinţii şi cu pieptul lui osos
Prăbuşia duşmanii 'n cete... pulbere-i făcea pe jos!..

ÎMPĂRATUL.

Calul meu mai face astfel ...

www.digibuc.ro

VAL.

M'a 'ngrozit așà minune! ...
In sfârșit cuprinși de spaimă nu mai pot să se adune
Și 'ngroziți o iau la fugă, se isbesc de munți curând,
Noi atuncia ținem coasta și apoi cete rând pe rând
Le-aruncăm în neagra mare din spre colțul cel de stâncă..
— Și-acum zac cu toții 'n marea cea frumoasă și adâncă!

ÎMPĂRATUL.

Ai învins ... te mulțumește c'ai scăpat de ceasul rău ...

VAL.

N'am uitat mărite Doamne că sunt ginerele tău!

ÎMPĂRATUL (*întristat*).

Ginere să-mi fi voinice ... Dumnezeu să se îndure ...
Numai dacă ... ce s'aude? Par'că sunt niște murmure ...

PAZNICUL.

Zefirul vine 'ncoace stăpâne, alergând ... (*Bucurie mare*)

ÎMPĂRATUL.

A, mi-a venit acasă... să vie mai curând
Să vie ... că-i pierită copila mea frumoasă!...
(*Zefir intră*)
Dar unde-ai fost?

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Ai iată-l! ...

ZEFIR.

Domniţa-i sănătoasă?

VAL (cu mirare şi elan).

Acesta este Doamne viteazul care-a 'nvins! ...

TOŢI (mare mişcare de uimire).

El?

ÎMPĂRATUL.

Tu? ai fost în luptă!

ZEFIR.

Stăpâne m'a cuprins
Un dor aşă de-odată ... văzui primejdiea mare ...
Şi-am alergat acolo să fiu de-ajutorare.
Şi-acum venii în goană ... e drept, am stat cam mult ...
Ertare ... cer ertare...

ÎMPĂRATUL.

Vorbeşte ... te ascult.

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Să-aduc domniţei floarea ... să mi-o descânt în şoapte
Că-i albă cum e floarea de măr în miez de noapte ...

ÎMPĂRATUL

Tu eşti învingătorul trimis de Dumnezeu ... ?
Tu mi-ai scăpat moşia ? ! ...

ZEFIR

Nu eu, ci calul tău !
Şi pot să-ţi spun stăpâne că s'a reîntors în pace,
E 'n grajd ... i-am dat mâncare ... (uimire generală)

ÎMPĂRATUL.

Văzură-ţi ! Ei, vă place ! ? ...

ZEFIR.

Şi-acum să-ţi aduc domniţă... ai şi plâns... ci nu mai plânge
Uite-am să-ţi aduc îndată floarea visului de sânge
N'a 'nflorit în noaptea asta, fuse luptă la hotar,
Acum iar e soare 'n ţară, poate să 'nflorească iar !... (ese)

ÎMPĂRATUL.

Aşa-i ! Acum e soare ! ... Să fie veselie !
Că n'a mai fost pe lume atâta bucurie
Şi nu ştiu cum ... îmi vine să râd acum, să cânt...

www.digibuc.ro

PAZNICUL.

Din asfinţit soseşte şi Faţă-de-pământ ...

ÎMPĂRATUL.

Să vie ... La lumină v'a râde şi el poate!
Hei Şagă, nu e şagă să scapi aşà din toate ...

ŞAGĂ.

Să mor de râs îmi vine ...

FAŢĂ DE PĂMÂNT (intră şi începe să se întunece).

Stăpâne, fă cum crezi
Dar bucură-te 'n pace c'aicea mă mai vezi,
M'am tot gândit să nu viu... să plec... să-mi pierd de urmă ...

ÎMPĂRATUL.

Dar cum se poate vrace tu să-mi lipseşti din turmă?
De grabă schimbă-ţi faţa, e soare peste tot
In ţara mea frumoasă ...

FAŢĂ DE PĂMÂNT

Să-mi schimb ... dacă nu pot ...
(îl ia ceilalţi şi-i povestesc)

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Hai fetelor, cântați-mi din harfele sonore
Vreau să-mi înalț gândirea senină 'n aste ore
La cerul cu lumină, la bunul Dumnezeu ...

SALBA.

S'a 'ntunecat cu totul, parc'ar fi noapte ...

LĂCRĂMIOARA.

Greu
S'a așezat un nour de-asupra, pe grădină...
Acuma se 'noptează ... Acuma se 'nsenină ...
Ce-o fi?

VAL (mângâind pe Liana).

Nimica ... Norii așà vin ei și trec
Ne vede că petrecem și și ei își petrec (cântă harfele).

ÎMPĂRATUL (îngenunche cu toată lumea).

Îți mulțumesc, o Doamne, cu inima smerită
De toate ce făcut-ai ... Copila mea iubită
Închină-te ... te roagă lui Dumnezeu de sus
Că grija noastră mare ca pulberea s'a dus ...
E iarăși soare 'n țară și 'n mine-i iarăși soare
Să fie 'n toată țara azi zi de sărbătoare!
Petreacă toată lumea cu cântece și joc!
Logodnicul e-aicea ... viteaz și cu noroc

www.digibuc.ro

Să fie 'ntotdeauna, precum a fost acuma !...
Hei, vracilor, văzură-ţi !... Atât senin ! Ce bruma (harpele încetează)
De gânduri vă mai bate...

PÂCLĂ.

Ne tot mirăm şi noi...

PROMOROCĂ.

Parc'am scăpat de-o noapte de viscole şi ploi...

ZEFIR (intrând).

Domniţă iată floarea cea prea mult aşteptată...

FAŢĂ DE PĂMÂNT (cu mare uimire).

Un trandafir ?

PÂCLĂ.

Ce roşu (toţi se uită).

LIANA (luîndu-l).

Mai roş ca nici odată !

PROMOROCĂ.

Adevărat minune !

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

E taina lui! Ei, vraci?

LĂCRĂMIOARA.

Ce palid e sărmanul, mi-e milă...

SALBA.

Ci mai taci.

ÎMPĂRATUL.

Ce vreai să-ţi dau?...

ZEFIR.

Nimica.

ÎMPĂRATUL.

Nu spune! Uite-mi vine...

ZEFIR.

Să mă săruţi stăpâne şi să mă ţi-i cu tine... (îl sărută).

ROUA.

Ce palid e la faţă...

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Dar ce frumos e, nu?
Eu i-am zâmbit odată, dar el nu mă văzu ...

ÎMPĂRATUL.

Şi-aşa ... furaşi şi calul ... a crede zău nu-mi vine,
Parc'am visat ... dee-mi Domnul tot hoţi cinstiţi ca tine!
Dar toate bune ... una ... oştean nu te-am ştiut ...
Tu ştii să cânţi la stele ...

ZEFIR.

Doamne, cântecele mele eu le cânt, că m'am născut
Legănat de-un cânt de vraje ce'l cântă un om pe sară
Şi-apoi mama toată vremea mi-l cântă la leagăn iară...
Şi-am rămas aşă de-atuncea, că părinţii mi-au murit.
Am pornit în lume singur, un copil spre răsărit ...
Mă duceam bătut de vânturi, nu mă cunoşteă sub soare
Nici un om... stăin, pe drumuri... mă opream pe la isvoare
Şi isvoarele duioase îmi treziră vechiul cânt
Ce dormea în piept la mine ... cântec din părinţi şi sfânt!..
Şi-'ncepui să cânt la stele,
Stelele-mi cântau şi ele ...
Şi cântai la lună-odată,
Luna mă privià mirată
Ca o mamă 'ngândurată ...
Şi cântai apoi la soare ... soarele râdeà de mine ...
Şi de-atunci cântat-am Doamne numai nopţilor senine...

www.digibuc.ro

Florilor, la cele roșii, le-am cântat aprinsu-mi dor ...
Ce știu florile de jalea unui suflet visător ! ...
Și-am cântat în urmă iară pe-asta lume tuturora
Cu amurgul și cu noaptea ... și am plâns cu aurora ! ...
E frumos să cânți și singur să te simți pe-acest pământ,
In puterea nopții ...singur ... să te-asculte cerul sfânt,
Să te 'ntrebe, să te-aline melodiile divine
Cari alunecă pe raze albe 'n nopțile senine,
E frumos și te simți mare ... nu te-ai dà pe șapte regi,
Când te vezi că ești aproape taina firii s'o deslegi,
Peste lumea noastră tristă să cobori o mângâiere
Botezată 'n poezia dintro noapte de veghere ...
— Dar când țara ta te chiamă, cade cerul sub pământ !
Stele s'ascund în noapte ... luna tremură pe vânt,
Tac isvoarele prin codrii — apa-i tulbure 'n isvoare —
Florile pălesc și ele ... una câte una moare ...
Toate tac, nici firul erbii nu mai crește 'n dragul lui
Din pământ, pustiu ... și moarte... până 'n cerul... care nu-i !...
. . . . . .
Iată dar de ce Stăpâne, fapta mea să nu te mire ;
Când nu poți vorbi cu nimeni din nemărginita fire
Ce să faci ?... Apuci o ghioagă, întri 'n grajd și furi un cal
Și pornești și tu la luptă ... într'o mare ... ești un val ! !...

(amețește)

TOȚI.

Ce e ? Țineți-l !...

LĂCRĂMIOARA.

Cade.

www.digibuc.ro

TOŢI.

Ce ai?

LĂCRĂMIOARA.

O, vai de mine!...

ZEFIR.

A fost o ameţeală... s'a dus, acum mi-e bine...

ÎMPĂRATUL.

Dar ce-ai la deget?... spune!...

TOŢI.

Din luptă?

ÎMPĂRATUL.

Ce să-ţi fac...

ZEFIR (ascunzându-şi mâna).

Inelul meu de nuntă...

ÎMPĂRATUL.

De iarbă?

ZEFIR.

Sunt sărac...

CORTINA

www.digibuc.ro

ACTUL II

Grădina Palatului plină cu trandafiri albi. Noapte cu lună. In fund, dreapta, o aripă a palatului, cu o scară ce dă în scenă; pe scară unelte de lucru pentru fete. Mai la stânga altă scară ce duce în apartamentele Impăratului. In față la stânga o stâncă din care isvorește apă. In dreapta, planul întâi o bancă.

www.digibuc.ro

FAŢĂ DE PĂMÂNT (pe piatra dela fântână).

Ia uite „Carul mare“ cu oiştiea în jos!
Ce-ar fi să vină 'ncoace?

ŞAGĂ (în picioare, în mijlocul scenei).

Spre noi? Ar fi frumos!...
M'aş şi urcà măi vere... să merg pe sus o leacă....
Sunt ostenit de moarte de-atâta cale seacă
Făcută de pomană prin margini de pământ...

www.digibuc.ro

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Dar eu? Nu-mi viu în fire de loc ...par'că sunt frânt ...
De-ar fi să se coboare, lăsa-m'ai lângă tine?

ŞAGĂ.

Lăsa ... te-aş pune 'n faţă ... eşti mai bătrân ca mine!

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Cum mai bătrân?

ŞAGĂ.

Ei, asta-i ... e-aşa de lămurit ...

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Ti-aş spune una Şagă cum n'ai mai pomenit ...

ŞAGĂ.

Mai bine taci! Stai colea ... că nimeni nu te roagă!
Destul că m'oi aşterne la drum c'o hodoroagă ...
(glasurile fetelor se aud în grădină)

CRIŢA.

Pe-acolo nu-i Alino?

ALINA.

Nici urmă ...

www.digibuc.ro

ROUA.

Nu-i şi nu-i.

ZORA.

Pe-acolo ... uite-l Salbo, aţinte 'n calea lui!

LĂCRĂMIOARA.

Uite-l ... e după nucul cel mare ... fuge iară ..

ŞAGĂ.

Cum sburdă tinereţea prin nopţile de vară!

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Că mâine vine toamna!

ŞAGĂ.

Nu mai cobi atât!

LIANA.

Aţinte bine Salbo şi 'nlănţue'l de gât!

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Nu cred să'l prindă ...

www.digibuc.ro

ŞAGĂ.

Poate ...

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Doar să se lase-alene,
Val Voevod e sprinten ca cerbul din poene ...

ŞAGĂ.

Domniţele şi ele sunt bune de picior
Şi apoi când vrea femeea ...

LĂCRĂMIOARA.

Aţin'te la izvor
Şi nu'l lăsà să treacă ... stai, stai că viu îndată ...
(trece peste scenă, fund)

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Se duce ca o frunză de vânturi legănată ...

ŞAGĂ.

Să simţi un stol de fete, măi Faţă-de-pământ
Că umblă după tine, purtate ca pe vânt,
Strigându-te pe nume şagalnice, nebune,
Pe-o noapte ca aceasta ... Ce-ai face tu? la spune?

www.digibuc.ro

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

N'ai nici o frică Şagă ... şi poţi fi liniştit!

ŞAGĂ.

Aşa-i. Din partea asta... (se depărtează).

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Când pomu-i desfrunzit
Nici umbră nu mai ţine... Ce-i mai rămâne oare
Decât s'aştepte 'n pace furtuna să'l doboare?

ŞAGĂ.

Ia uite-o dungă albă pe cer... o vezi? S'a dus!

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

E vara pe sfârşite, cad stelele de sus! (râsete).

ŞAGĂ.

Şi colo-i primăvară cu murmur de izvoare,
Râd fetele frumoase ca florile la soare
Acolo-i tinereţea ... (râsete) auzi cum creşte 'n vânt?

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

E floarea cea mai albă ce creşte pe pământ!

www.digibuc.ro

ŞAGĂ.

De când s'a 'frânt oştirea duşmană la hotare
E numai veselie pe lumea asta mare
Şi par'că 'ntinerit-a bătrânul împărat...
Liana îl desmiardă cu râsul ei curat
Şi pare-o primăvară frumoasa lui domniţă
Cu trandafirul roşu ce-i râde din cosiţă...

(Trece Zefir prin fund).

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Noi am umblat cu toţii pământul în zadar
Şi n'am găsit nici unul, un trandafir măcar
Şi tânărul acesta subţire ca alunul
In toată dimineaţa aduce câte unul...
Mă tot gândesc şi taina eu nu pot s'o pătrund...
Tu ce crezi?

ŞAGĂ.

E adâncă... şi simt, că mă cufund...

CRINA.

Pe dincolo Alino!

ALINA.

Pe-aici?

CRINA.

Să-i eşi în faţă!

www.digibuc.ro

ROUA.

A! Şoimule, te-om prinde ...

ŞAGĂ.

Auzi cum îl răsfaţă ...

LIANA.

Veniţi să facem horă să'l prindem la mijloc

VAL (intrând din stânga).

Pe aicea nu se poate ... Pe-aici, într'un noroc ...
(vracii se ridică)
Liana şi cu Salba!... m'au prins ...

ŞAGĂ.

Ba nu voinice!
De nu-i cu supărare noi te-om ascunde-aice,
Colea 'ntre noi ... de grabă ... aşa ... şi fă-te ghem!

VAL.

Să nu cumva ...

ŞAGĂ.

N'ai grije ...

www.digibuc.ro

VAL.

De tine mă cam tem

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Să nu ai nici o teamă ...

VAL.

Liana e-o ispită !

ŞAGĂ.

Vei stă 'ntre noi că floarea în iarba pârjoliţă s'a ascuns)

SALBA (intră din dreapta).

Te-am prins de-acum voinice !

LIANA (intră).

Aci e ?

SALBA.

L'am văzut

Când a cotit-o 'ncoace ...

LIANA

Şi ce s'o fi făcut ?

Nu l'aţi zărit ?

www.digibuc.ro

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Pe cine? Noi n'am văzut suflare
De om prin partea asta.

ŞAGĂ.

Nu zău ...

SALBA.

Mare mirare!
L'am urmărit cu grijă şi-aicea a venit.

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Căutaţi'l.

ŞAGĂ.

Ce să cate când nu s'a pomenit?

LIANA.

Vezi Salbo?

SALBA.

Cum se poate?

LIANA.

Ei, iată vezi, se poate ...
Mai bine mergi şi-l cată şi nu te mai socoate (ese Salba).

www.digibuc.ro

MOŞ AMURG (intrând).

Vă chiamă Impăratul!

ŞAGĂ.

M'am dus...

VAL.

Ce faci?

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Mă duc!

MOŞ AMURG.

V'aşteaptă la izvoare sub bolta cea de nuc!
(ese în dreapta).

ŞAGĂ (Lianei).

Noi n'am văzut pe nimeni! o spunem sus şi tare.
(încet) E colo 'n tufa ceea... încet... încet că sare
Şi sboară prin grădină... să nu cumva să-i spui! (ese)

LIANA (singură ştiindu-l ascuns).

Am alergat de geaba, bătu-l'ar vina lui...
De-acum să stea s'aştepte... să stea... şi să 'nţeleagă
Că nu sunt dintre cele ce caută viaţa 'ntreagă;
De vrea să vie, bine; de nu, atât mai rău...
(Coboară în spre banca din dreapta)
Las sufletul să-mi sboare de-acum în largul său

www.digibuc.ro

Prin noaptea asta albă, să sboare până 'n stele
Și să le spună 'n taină de visurile mele...
O, stele dragi, curate, ca ochii de copil
Mi-e sufletul sburdalnic ca fluturu 'n April...
Și uite'l văd cum sboară spre bolta fermecată...
Și *nimenea* nu vine din cale să'l abată
Să-i zică: stai cu mine!... Ce caţi acolo sus?...
Trec clipele fugare spre vecinicul apus
Și singură mă lasă și tot mai ostenită...

(se așează pe banca din dreapta)

Păcat de noaptea asta atât de liniștită...
Dar nu sunt eu de vină... Și ce-aș puteà să fac
Când vulturul că-i vultur schimbatu s'a 'n gândac!...
O, stele dragi, mai albe de cum răsare luna
Ce vă uitaţi la mine și tot șoptiţi într'una?
Că mâinile mi's albe ca două crengi de flori?...
De-atâtea ori mi-am spus-o și eu... de câte ori!
Dar clipa asta sfântă se duce și se pierde
Și nimenea nu vine cu drag să le desmierde...
Că sânul meu, frumosul, miroase-a busuioc?
O știu de-atâta vreme... Păcat că n'am noroc;
Stau singură, pustie, nici vorbe dragi, nici șoapte
Și busuiocul, bietul, se risipește'n noapte...
C'obrajii mi sunt rumeni ca florile de măr?
Așà sunt ei... sunt rumeni ai mei într'adevăr!
Și ce mai spuneţi? Gura?... o rodie cerească?
Trimeteţi-mi un înger de sus s'o miruiască!
Și părul, val de aur?... Nu v'aud bine, Val?
Un val de soare? Poate... Mi'l ceri tu lună? N'al!
Și gâtul meu?... (Val a eșit de unde a fost ascuns, s'a apropiat pe nesimțite și a sărutat-o pe gât). A, cine-i?

www.digibuc.ro

VAL.

Nu-i nimeni ... eu sunt, iată!

LIANA.

Mă mir că ai curajul când ştii că's supărată

VAL.

Pe mine? Cer iertare de tot ce n'am făcut ...

LIANA.

N'am să mai iert nimica destule ţi-am trecut!

VAL.

Liano sboară clipa şi'n veci nu mai revine ...

LIANA.

Ce-ţi pasă ... du-te 'n iarbă şi-ascunde-te că-i bine!

VAL.

Nu, nu pleca ... ascultă ... tu uiţi c'a fost un joc ...

LIANA.

Când stai ascuns atâta nu poţi să ai noroc.

www.digibuc.ro

VAL.

Ertare ...

LIANA.

Nu mi'o cere ...

VAL.

Dă-mi mâinele ...

LIANA.

Nu vre au

VAL.

Le iau atuncea singur ... şi toate ţi le iau
Şi mâinele şi ochii şi gura ta de miere,
Făcută par'c'anume s'aducă mângâere
In sufletul meu tânăr de tine 'namorat ...

LIANA.

Am alergat atâta ...

VAL.

Şi graiul tău curat
Şi părul care-ţi cade pe gât în unde line ...
Şi gândurile tale ... şi sufletul din tine! ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Pe toate-aşà de-odată? Grozav eşti de voinic!
Dar vezi că's ale mele şi n'am să-ţi dau nimic... (vrea să plece)

VAL.

Rămâi, rămâi cu mine, frumoasa mea minune!

LIANA.

De ce mi-ai stat atâta ascuns în iarbă, spune?

VAL.

Vorbeai aşà de blândă cu stelele din cer
C'am amuţit acolo şi-am stat .. ca un năier
Ce-a rătăcit pe apă .., şi-ascultă'n noaptea sfântă
Un înger, care trece uşor spre zări şi cântă ...

LIANA.

Isteţ mai eşti la vorbă ... aşà te-am pomenit ...
Mă duc ... rămâi de-ţi place pe ape rătăcit ...

VAL.

Liano!

LIANA.

Ce? Ţi-e frică să stai şi tu o leacă
Pustiu aici şi singur? Ţi-e frică? O să-ţi treacă ...

www.digibuc.ro

VAL.

Liano!

LIANA.

Nici o vorbă ...

VAL.

Ascultă-mă să-ţi spui ...

LIANA.

Nu mă opresc din cale de dragul nimănui! ...

VAL.

Ei bine, — du-te ... du-te ... (*trece şi şade*).

LIANA.

Mă duc ...

VAL.

Şi voie bună!
Mă odihnesc o leacă şi plec şi eu pe lună.
De-aicea pân'la mine e cale de făcut ...

LIANA.

Ai zis ceva?

www.digibuc.ro

VAL.

Nimica

LIANA.

Credeam ...

VAL.

Ţi s'a părut ...

LIANA.

Mă iartă ...

VAL.

Noapte bună!

LIANA.

Şi când mai vii?

VAL.

Ce-ţi pasă?
Acuma ştiu atâta că am să plec ... acasă.

LIANA.

Drum bun!

www.digibuc.ro

VAL.

De vrei, să fie !

LIANA.

Şi când mai vii ?

VAL.

Ştiu eu ?
Un om ştie când pleacă ... pe urmă ... Dumnezeu !

LIANA.

Să vii mai bun Voivoade !

VAL.

Să te găsesc domniţă
Mai blândă altă dată ...

LIANA.

Ca floarea din cosiţă
Ce stă înfiptă colea şi nu zice nimic ?
Ca trandafirul ăsta ? Aşa ai vrea ?

VAL.

Nu zic ! ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Dar ce zici?

VAL.

Eu? Nimica ...

LIANA.

Atuncea bună cale ..
Mă duc ... (vrea să plece).

VAL.

Şi eu ... îndată ... de dorul d-tale! (pauză).

LIANA.

Ce-ai să-mi aduci când mâine vei mai veni la noi?

VAL.

Cum mâine?

LIANA.

Nu vii mâine?

VAL.

Mi-e roibul cam greoi
Când ştie c'o să vie spre nor şi spre furtună ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Ce-o să-mi aduci?

VAL.

Nimica

LIANA.

Nimica? Noapte bună ...
Eu stau aici de vorbă ... tot stau şi mă socot
Şi fetele te caută nebune peste tot ...

VAL.

Sărmanele ...

LIANA.

Aşà e?... Mă duc... (face 2-3 paşi a lene) şi viu... m'aşteaptă!

VAL.

Parcă de te-i întoarce, vei fi mai înţeleaptă ...

LIANA (venind la el).

Din ce în ce mai rece şi mai răutăcios! ...
Dar ce ai astă seară? frumos îţi stă ... frumos ...
Ce ţi-am făcut? răspunde! Să taci, că n'ai ce spune,
De geaba vrei acuma să-mi faci vre'o rugăciune

www.digibuc.ro

Ca să te iert ... ci fă-o l... Să văd ce vrei să-mi spui ...
Dar mergi pe drumul mare şi nu pe cărărui
Cotite, mai cotite prin vorbele-ţi isteţe,
Parc'ai voi pe tine întâi să te resfeţe ...
Vorbeşte,... uite, gura de-acum ţi-ai potrivit
Să mintă ... că te ştiu eu cât eşti de iscusit ...
Nu, taci !... nu vreau nimica s'aud... Să-mi juri mai bine
Că nici odată 'n viaţă n'ai să te-ascunzi de mine ...
Să-mi juri acum îndată ... dar nu jura 'n deşert
De vrei pentru vecie să uit şi să te iert.

VAL (glumind)

Ei bine, jur pe marea ...

LIANA.

Nu, nu pe marea lată
Nu doarme nici odată şi 'nveci e sbuciumată.

VAL.

Pe bolta asta verde ...

LIANA.

Nu, nici pe ea.

VAL.

Pe vânt!

www.digibuc.ro

LIANA.

Nu, nu... că de-abia vine şi pleacă...

VAL.

Pe pământ!

LIANA.

Nu vreau... pământu-i moartea!

VAL.

Pe stele! (se aşează râzând în dreapta).

LIANA.

Nici pe stele!... (se aşează şi ea).

VAL.

Ei bine, jur atuncea... pe nasul dragei mele!

LIANA.

Nu, nu aşà... nu-i glumă şi tu glumeşti mereu...
Pe altcevà mai bine...

VAL.

Atunci pe gândul meu
Când ţi se 'nchină ţie...

www.digibuc.ro

LIANA.

Al meu e-atuncea dară ...

VAL.

Pe braţele acestea de trăznet şi de pară
Ce-au dus atâta groază în duşmani ... vreai aşă?

LIANA.

Din braţele acestea un leagăn mi-oi dură,
Un leagăn ... să mă poarte de-acum şi pân'la moarte.

VAL.

Pe pieptul meu de stâncă ...

LIANA.

Ce mândru-o să mă poarte
Prin valurile lumei, să'l am de căpătâi ...

VAL.

Pe gura mea ...

LIANA.

A mea e ... Rămâi aşă ... rămâi.
Vreau să mă 'mbăt de toată făptura ta vitează,
Ca fluturul ce-adoarme pe-o stâncă ... şi visează ...
(rămân îmbrăţişaţi).

www.digibuc.ro

ROUA (intră cu Lăcrămioara).

Îi vezi? ... uite-i ...

LĂCRĂMIOARA.

E unul ... şi tu îmi spui „îi vezi"?

ROUA.

Noi alergăm nebune şi tu te îmbrăţişezi
Cu el aici ...

LĂCRĂMIOARA.

Domniţa cu el!

ROUA.

Văzuşi?

LĂCRĂMIOARA.

Şireata!

ROUA.

Hai repede să spunem că 'n van aleargă ceata (es)

VAL.

Ţi-e bine aşà?

www.digibuc.ro

LIANA.

Pe valuri de cântec să plutesc
N'aş fi mai fericită.

VAL.

Frumoas-o!

LIANA.

Te iubesc!

VAL.

Atâtea clipe sfinte tu le lăsaşi să sboare...

LIANA.

Mai dulce-i cea de-acuma ca toate de sub soare.

VAL.

Viaţa 'ntreagă fie-ţi un şir de clipe dragi,
O rază ce pătrunde prin bolta cea de fagi
Pe floarea care creşte sfioasă la tulpină
Şi-o 'ndeamnă să se uite de-apururi la lumină...

LIANA.

Păduri de fagi sunt multe acolo 'n asfinţit?

www.digibuc.ro

VAL.

Potop ... cât vezi cu ochii ... te simţi întinerit
Când îi zăreşti pe vale, pe vârfuri şi pe coaste
Intocmai ca feciorii alăturea la oaste.

LIANA.

Frumos ...

VAL.

Şi toţi te-aşteaptă ... le-am spus că ai să vii ...
Să le reverşi lumină pe frunţile pustii.

LIANA.

Sunt trişti? E nor pe-acolo?

VAL.

De când tot plec de-acasă
Sunt îngrijaţi sărmanii ... se 'ndoaie şi se lasă
Parc'ar privi departe pe câmpuri şi pe drum ...
Aşteaptă să ne vadă venind acum, acum ...

LIANA.

De-acuma pân'la toamnă, cătând mereu în zare
Şi-or plânge frunza toată de-atâta aşteptare
Şi-o plânge tot văzduhul al jalei lor ecou ...

www.digibuc.ro

VAL.

Când te-or vedeà Liano, vor înfrunzì din nou!

LIANA.

Sunt munţi înalţi?

VAL.

Cât cerul!... cu frunţile măreţe!...
Să-i vezi cum stau în faptul frumoasei dimineţe
Învăluiţi de ceaţă, de umbră, de mister,
Ai crede că se uită la Dumnezeu din cer!

LIANA.

Noi ne-om suì pe vârfuri, ne-om duce pe 'nserate
Pe culmile lor mândre de-apururi neumblate
Şi până 'n cer ne-om duce... mai sus şi tot mai sus...

VAL.

Scăldaţi în cea din urmă lumină din apus.
Numai să nu ne perdem...

LIANA.

Ne-om ţine strâns alături!

VAL.

Sunt norii deşì pe-acolo...

www.digibuc.ro

LIANA.

C'o mână să-i înlături
Şi să mă scalzi întreagă în marea de senin,
Să simt nemărginirea ... nebună să mă 'nchin
In faţa ei o clipă ... şi să mă 'nbăt odată
De toată poezia din slava cea curată! ...
Vreai să mă duci acolo ?

VAL.

Cam sus ... mă 'ntrebi de vreau !

LIANA.

Nu vreai ?

VAL.

Cum nu domniţă ... dar vezi, urcuşu-i greu ..
Te sui cam sus Liano cu visurile tale ...

LIANA.

Dacă mă duci ... în braţe am să te-aduc de vale
Şi am să cobor cu tine cântând pe văi în jos
Ca fulgerul de iute ...

VAL.

Castelul meu frumos
Işi va deschide poarta şi vom călcà 'npreună
Covoarele ţesute din razele de lună ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Cum e castelul, spune?

VAL.

Bătrân e ...

LIANA.

Ca'n poveşti?

VAL.

Te-aşteaptă doar pe tine să mi'l întinereşti!
Şi-i roşu ... par'că arde ... cu turnuri sclipitoare
Şi pare şi mai roşu în asfinţit de soare ...

LIANA.

Fumos ... al nostru alb e şi ... parcă-i mai frumos
Al tău ori cât de mândru ar fi, de maiestos,
Aici sunt trandafirii cei albi ca nişte salbe,
Aici mi-e tinereţea cu visurile-i albe ...
Sunt trandafiri acolo?

VAL.

La mine-s codrii mari
Şi stânci întunecate!

LIANA.

Nu-s trandafirii albi? (se ridică).

www.digibuc.ro

VAL.

Rari...
Ici colo câte unul răsare prin grădină.

LIANA.

Şi iute ce-s aicea... Nu simţi cum te 'nsenină
Când îi priveşti... ce dulce-i mireazma lor de rai...
Dar nu-mi mai plac acuma... de vrei pe toţi să-i iai
Ţi-i dau să-i duci cu tine! ... vor plânge ei frumoşii...
— Dar eu visez acuma la trandafirii roşii!..

VAL (ridicându-se).

Nu-mi mai vorbi! Ajunge!...

LIANA.

Dece?

VAL.

Mi-e greu s'a ascult.

LIANA.

De n'ar fi fost ei, Vale, nici eu n'aşi fi, de mult!
Ei mi-au redat viaţa pe care ţi-o dau ţie!...
Gonit-au slujitorii întreaga 'mpărăţie
Şi vracii, înţelepţii, s'au dus ca duşi în vânt
De răsbătu-t-au până la margini de pământ...

www.digibuc.ro

Şi toţi veniră-acasă pustii, cu mâna goală ...
De nu veneà străinul cu vorba lui domoală
Cu faţa lui pălită ca stelele ce pier,
Cu glasul lui, un cântec venit par'că din cer
Şi peste toate Vale ... cu darul lui cel mare,
De mult din lumea asta ... m'aş fi pierdut ... în zare ...

VAL.

Şi-acuma ce-mi ceri mie? (apare Zefir în fund şi ascultă)

LIANA.

Nimic. Ciudat mai eşti... (pauză)
Cevà ţi-aş cere însă ... să nu'l mai duşmăneşti!...
Am cam băgat de seamă că nu'l ai drag, aşà e?
Când îţi vorbesc de dânsul te-aprinzi ca de-o văpaie
Şi-apoi rămâi cu ochii pierduţi aşà ... în vag ...
Dece? Ce-ţi face? Spune-mi! Ţi-e teamă că mi-e drag?

VAL.

Liano!

LIANA.

Ce-ţi cer ţie? Ce să-ţi mai cer eu oare
Când toată-a ta făptură frumoasă ca un soare
A mea e ... ce ţi-aş cere? Ţi-aş cere... vreai să-ţi spui?
Să-mi dai tu trandafirul cel roşu 'n locul lui!

www.digibuc.ro

VAL (se scoală).

De vrăji îmi arde mie? Eu nu citesc în stele...
Pe lumea asta alte sunt gândurile mele!
Eu n'avui vreme 'n viaţă o floare să ştiu ce-i,
Acestea's lucruri bune mai mult pentru femei...
De vrei să-mi ceri tu mie cevà, să-mi ceri putere
Avânt şi bărbăţie... nu flori... curaj îmi cere.
Aruncă-mi ghioaga 'n mână să 'ncalec calul iar
Şi s'o pornesc la duşmani colo peste hotar,
Să-i spulber... cum furtuna răpune tot în cale
Să nu rămâie 'n urmă decât pustiu şi jale...
Acestea mi le cere şi ţi le dau... nu flori!

LIANA.

Dar nu 'nţelegi că floarea... ţi-am spus de-atâtea ori!
Tu nu ştii toată taina de el care mă leagă
Dar într'o zi de toamnă o vei află întreagă...
Şi pân'atunci Voivoade să nu mi-l ţii de rău;
Te-a ajutat în luptă şi el la rândul său...
Când s'a re'ntors acasă şi'n prag a pus piciorul
Chiar tu ai spus — ţi-i minte — că el e'nvingătorul!

VAL.

A fost o nebunie de-am spus aşà... nu ştiu...

ZEFIR (coborând).

Mare noroc ai prinţe că'n lume încă's viu!
Ar fi rămas de-apururi o umbră de 'ndoială
Pe marea ta izbândă... o spun fără sfială —

www.digibuc.ro

Dar mai întâi ertare vă cer acum că vin
Să cad în vorba voastră aşà ca din senin —
Ai spus mărite prinţe ... mi-ai zis „învingătorul"
O ştie împăratul şi-o şi-o ştie 'ntreg poporul!...
De ce-ai făcut aceasta, te ştie Dumnezeu ...

LIANA (se scoală cu mare mirare).

Cum, nu eşti tu?... Răspunde!

ZEFIR.

Domniţă, nu sunt eu!
El a scăpat moşia din ghiarele pierzării,
Cinsteşte'n el iubirea şi mântuirea ţării!

LIANA.

El? (Lui Val) Cum de pân-acuma tu n'ai spus nimănui?
(Val rămâne încurcat)

ZEFIR.

Domniţă iată tîlcul povestei ... să ţi'l spui:
O glorie prea mare de-apururi e-o povară...
Din zi în zi devine mai grea şi mai amară
Şi-i greu s'o porţi când nu ai o inimă s'o porţi;
O glorie prea mare e bună pentru morţi ...
Pe groapa lor îngustă ei poartă-un cer de ceaţă,
Dece n'ar purtà oare şi-o glorie de-o viaţă?!
De-ar fi murit în luptă şi printre cei dintâi
S-ar odihni acuma cu ea la căpătâi

www.digibuc.ro

Frumosul tău logodnic... dar n'a fost ca să fie...
Şi fără multă vorbă mi-a aruncat'o mie,
A aruncat un munte pe-un spate de pitic...
El singur a făcut'o... eu ce erà să zic?...
Şi-această suferinţă eu am purtat'o toată,
„Mântuitorul ţării" îmi zice 'ntreaga gloată,
Aleargă să mă vadă, m'arată... e firesc...
De nu găsesc pe lume un colţ să m'odihnesc!...
Primeşteţi-o viteze!.. A ta erà să fie...
Din partea mea O! prinţe, nici umbră de mânie.

VAL (ap.).

Ce gânduri se frământă în glasu-i tremurat?

LIANA (ap.).

Să fie adevărul?.,. Imi pare cam ciudat...

ZEFIR.

Mărite prinţ îmi pare cuprins eşti de mirare;
Un singur lucru numai rămâne vecinic mare
Că ţara e scăpată... atât... că cine-acu
Făcù această mare minune, eu ori tu,
Ori altul... puteà altul s'o facă... Nu stăpâne?
Puţin are să tragă în cumpăna de mâine!

VAL (şovăind).

Dar nu... vreau să se ştie... luptat-am amândoi
Aceasta-i adevărul...

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Mărite prinţ, nu voi
Să iau asupra-mi umbră de merit şi de vază
Din mândra-aureolă eu nu-ţi iau nici o rază
A ta rămâie 'ntreagă ... şi poart'o sănătos!

VAL.

Dar partea ta rămâne curată ...

ZEFIR.

De prisos ...
Eu m'am svârlit în luptă de-avalma cu poporul ...
Căzut'au mulţi sărmanii! .. tu eşti învingătorul!

VAL.

Dar te-ai luptat eroic ... şi tu eşti un erou!

ZEFIR.

Eroii sunt acolo şi dorm fără cavou!

VAL (ap.).

Ce bine-ar fi acuma să dormi şi tu 'n ţărână ...

ZEFIR.

Aşà mărite prinţe şi-aşà o să rămână;
Eu de-am venit la luptă ... mai bine nu veneam —
E c'am simţit puternic de-acolo că lipseam ...

www.digibuc.ro

Şi fără să-mi dau seama m'am pomenit de-odată
C'o glorie străină pe mine aruncată ...
Eu n'am râvnit'o 'n lume şi'n veci n'am să râvnesc,
Mai bine i se cade vlăstarului crăiesc ...
— Şi-s fericit acuma că's singur iar sub stele
Cu vieaţa mea săracă şi visurile mele ...

LIANA.

Tot mai vorbeşti cu luna ... Ce-i spui?

ZEFIR.

Imi spune ea
Că am şi eu pe lume o glorie a mea
Cum n'a avut'o nimeni în viaţă mai frumoasă
Şi'n veci nu va avea'o prin lumea păcătoasă ...

VAL.

Şi care e?

ZEFIR.

E sfântă ... şi plină de mister
Şi va trăi de-apururi cât cerul va fi cer
Şi cât pe lumea asta o inimă va bate
Să sboare fericită spre slăvile curate ...

VAL.

Dar care e?

www.digibuc.ro

ZEFIR.

A mea e! Mereu i-o spui, mereu
Cărărei din grădină pe care umblu eu
Când stau de vorbă noaptea cu stelele sublime...
Şi-o ştie tot văzduhul, de sus din albăstrime
Şi până jos la firul de iarbă, legănat
De vântul care vine şi trece pe'nserat...
Şi când o spui, lumină se face'n largul firii!..
Grădina toată cântă... şi plâng doar trandafirii
Şi înălbesc pământul cu lacrimile lor...
O ştie şi castelul şi apa din izvor
Şi umbrele tăcute din nopţile senine
Şi umbra mea o ştie... şi sufletul din mine...

VAL.

Ci spune-ne-o şi nouă!..

ZEFIR.

Şi va trăi în veci
Prin vremea care trece cu aripile-i reci
Lăsându-ne în suflet pustiu de bătrâneţe...
Curată cum e geana frumoasei dimineţe...
Când îşi revarsă albul pe luncile de crin,
Ea străluci-va mândră prin anii care vin!...
E-a mea! Mă iartă prinţe şi mie-mi pare mare,
Mai mare ca un soare pe mare când răsare
Şi ghimpi ei eu singur îi simt cum se ascund
In pieptul meu sărmanul şi 'n inimă-mi pătrund...
E-o glorie uşoară...

www.digibuc.ro

VAL.

Ci spune'o ...

ZEFIR.

Nu te teme ...
Va fi ca o poveste ... C'odată ... într'o vreme
Trecut-a prin viaţă un tânăr întristat ...
Şi-a fost în vremea ceea o fată de 'mpărat,
Cea mai frumoasă fată care-a trăit pe lume ...
Şi tânărul acela ... de dragul unei glume ...
Veni să-i dea domniţei un roşu trandafir
Pe care ea'l visase pe-o noapte de delir —
Şi-aceasta ... într'o vreme când trandafirii roşii
Nu-i mai văzuse luna şi nu-i ştiau strămoşii!...
Ea l'a dorit nebună ... căci altfel ... şi ... aşà...
Şi numai el, el singur putut-a să i-l dea ...
Şi'n veci o să se ştie cât lumea va fi lume
Că el trecù prin viaţă ... de dragul unei glume ...

VAL (ap.).

De dragul unei glume, muri-vei astă-zi chiar!

ZEFIR.

Tu ai înfrânt oştirea duşmană la hotar ...
Destul e pentru tine!

VAL.

Liano vii cu mine?...

www.digibuc.ro

LIANA.

Să mergem ... lângă tine tu ştii cât mi-e de bine ...

ZEFIR.

Plimbaţi-vă iubirea pe căi de tradafir,
Grădina toată-i albă de floarea lor ...

VAL.

Mă mir!
Noi nu văzurăm ...

ZEFIR.

Prinţe!... Şi fără nici o ură ...

LIANA.

Ştii ce-am visat azi-noapte?... Că roşii se făcură
Toţi trandafirii noştri ...

VAL

Un vis, nimic mai mult!

LIANA (lui Zefir).

Să vii pe urmă iară, voesc să-ţi mai ascult
Din stihuri de-ale tale 'nainte de culcare!...
Azi ce ne vei mai spune?

www.digibuc.ro

ZEFIR (cu un gest larg).

Un cântec despre ... mare!
(rămâne şi se uită după ei)

MOŞ AMURG (intrând din stânga).

Mai uită-te şi 'ncoace!

ZEFIR.

Tu eşti?

MOŞ AMURG.

Ei da, sunt eu!
Unde mi-ai fost?

ZEFIR.

Aicea!

MOŞ AMURG.

Şi eu te cat mereu!
Hei, dragul meu, mai bine te-ai speria de tine,
De mintea ta cea slabă, nu de-un moşneag ca mine.

ZEFIR.

Incepi iar cu dojana!

MOŞ AMURG.

Nu-ţi place?

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Nu !

MOŞ AMURG.

Ciudat !
Atunci rămâi aicea pustiu şi 'ngândurat ! (vrea să plece)

ZEFIR.

Ba nu, mai stai o leacă, cuvântul tău e miere,
Din gura ta dojana îmi pare-o mângâere.

MOŞ AMURG.

Ţi pare ... foarte bine, dar nu vrei s'o 'nţelegi !...
Ci uită-te la mine ... n'auzi ? De nopţi întregi
Ţi spun mereu, eu singur, cu suflet de părinte
Că ce faci tu acuma nu i-a trecut prin minte
Nici unui om din lume. Ţi-am spus adese-ori
Ce milă mi-e de tine ... nu vezi că te omori ?
Nu vezi că-i nebunie cum n'a mai fost sub soare
Să-ţi prăpădeşti viaţa şi sângele pe-o floare ?
Eu singur îţi ştiu taina din toţi de pe pământ ...

ZEFIR.

Şi n'ai s'o spui la nimeni, eşti prins prin jurământ !

MOŞ AMURG.

Ba am s'o spui s'o ştie de-acum suflarea toată
Doar te-o oprì din calea nebună ...

www.digibuc.ro

ZEFIR.

N'o să poată!
Când am pornit odată mă duc pân'la sfârşit...

MOŞ AMURG.

Şi'n urmă?

ZEFIR.

Nu-mi mai pasă!...

MOŞ AMURG.

E nemai pomenit!...
Şi pentru ce, ia spune-mi!

ZEFIR.

Ştiu eu!?... Imi place mie!...

MOŞ AMURG.

O fată răsfăţată visează-o ... nebunie
Şi'n zori, te găsişi gata să vii şi să i-o dai...
Cu ce preţ, Doamne mare! Nici îngerii din rai
N'ar face-aşa o faptă.

ZEFIR.

Mi-e dragă!

www.digibuc.ro

MOŞ AMURG.

Mergi şi-i spune!
Dece atâta scâncet şi-atâta 'nţelepciune?

ZEFIR.

Să-i spui eu?

MOŞ AMURG.

Nu vrei?... Bine... i-oi spune-atuncea eu!

ZEFIR.

De te-oi rugà ferbinte cum rog pe Dumnezeu
Când se coboară noaptea pe sufletu-mi văpae...
De te-oi rugà cuminte, tu n'ai să-i spui, aşà e?
Mai bine să rămâie o tainà pentru ei...

MOŞ AMURG.

Poveste 'ndurerată...

ZEFIR.

Iubirea şti tu ce-i?
Nu ştii ce-i *răsăritul* bătrâne moş Amurg?

MOŞ AMURG.

Eu ştiu şi văd cu ochii cum zilele-ţi se scurg
Şi-ţi macină viaţa, frumoasa ta făptură
Şi-ţi fură tinereţea şi zâmbetul ţi'l fură!

www.digibuc.ro

ZEFIR.

In ziua cununiei povestea s'a sfârşit...
Şi plec în largul lumei voios şi fericit.

MOŞ AMURG.

In ziua cununiei... o vei ajunge oare?

ZEFIR.

Ce vreai sa spui?

MOŞ AMURG.

Nimica... Povestea ta mă doare
Dar n'are să se stingă aşà de prost cum crezi
Am gândurile mele!

ZEFIR.

Ce gânduri?

MOŞ AMURG.

Ai să vezi!... (se uită cu grije prin grădină)
Când dup'o noapte lungă, când soarele răsare
Şi-ţi bate la fereastră, nu sufli 'n lumânare?
Şi *luna* nu păleşte sub razele-i atunci?
Căci numai *el* e mare pe codrii şi pe lunci
Şi toate i se 'nchină şi-i prea-măreşte para...
Aşà cum ţi se 'nchină şi ţie astăzi ţara!...

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Nu te 'nţeleg!

MOŞ AMURG.

Priveşte'o (îl întoarce şi-i arată pe Liana care trece cu Val prin fund şi dispar

ZEFIR.

E ea, puteri cereşti!

MOŞ AMURG.

Ce milă mi-e de tine, că nu şti cine eşti! (ese Zefir coboara la banca din dreapta).

ÎMPĂRATUL (intră din stânga cu Vracii, cu veselie mare).

Iar în ziua cununiei vă voi da câte-o moşie...

TOŢI

Să trăeşti mărite Doamne...

ÎMPĂRATUL.

Vă voi da... vreau să se ştie
Că pe toţi câţi cu credinţă m'au iubit şi m'au slujit
Din frumoasa mea avere cu prisos i-am rasplătit.
Să petreceţi toţi în tihnă! Vreau să mulţumesc pe Domnul
Că mi-a dat la bătrâneţe, pacea, liniştea şi somnul,
Că mi-a ajutat cu bine să scap ţara de duşmani,
Grije ce-am purtat-o 'n suflet, om bătrân, atâţia ani!

www.digibuc.ro

PROMOROACĂ.

Mie să mi-o dai la mare, aş aveà o rugăciune ...
Să văd soare când răsare şi să'l văd şi când apune;
Vreau să-mi fie ziua lungă ...

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Ce te 'nfigi?

PROMOROACĂ.

Dar nu mă 'nfig ...
Vreau sa-mi fie cald odată, toată viaţa mi-a fost frig!

PÂCLĂ.

Eu la munte-aş vrea stăpâne să trăesc la bătrâneţe;
Să mă scald în neaua rece, vânturile să mă 'ngheţe
Şi să stau sgârcit acolo ...

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Iacă şi-ăsta ...

PÂCLA.

Liniştit ...
Că de optzeci fără patru de călduri m'am prăpădit.

ÎMPĂRATUL.

Să vi se 'mplinească voia, ţie vrace Promoroacă
Iţi doresc căldură mare ...

www.digibuc.ro

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Pân' şi mintea-i să coacă.

ÎMPĂRATUL.

Ţie, Păclă, hai şi ţie... sunteţi prieteni amândoi
Iţi doresc s'ajungi de ghiaţă...

ŞAGĂ.

Şi subţire ca un sloi!...

ÎMPĂRATUL (lui Faţă de pământ)

Ei, dar tu?

FAŢA DE PĂMÂNT.

Eu?

PÂCLĂ.

El Stăpâne ce-ar puteà să mai dorească?

FAŢA DE PĂMÂNT.

Cum adică?

PÂCLĂ.

El pe lume ştie numai să bârfească:
Să 'l arunci în iad, în ceruri, pentru el e tot atât;
Va rămâne 'n veci acelaş... un vulpoi posomorît!

www.digibuc.ro

FAȚĂ DE PĂMÂNT.

El o zice ... eu stăpâne dacă nu-i cu supărare ...
Findcă, vezi, de lumea asta m'a cuprins o scârbă mare,
Dacă vrei să-mi dai și mie ... dă-mi moșia 'ntr'un pustiu
Să nu văd la bătrânețe nici un om pe-acolo viu ...

ÎMPĂRATUL.

Cum voiești, așa să fie ... Ție ?

ȘAGĂ.

Mie ?

FAȚĂ DE PĂMÂNT.

D'apoi mie ? ...

ȘAGĂ.

Să nu-mi dai slăvite Doamne nici-o ață de moșie ...
Ori și unde 'n lumea asta anii bătrâneții-s grei... !
Să mă ții aici la tine ... și să râdem de toți trei ...
(cântec, fetele din grădină) „In noapte de vară iubirea
Vorbește cu luna din cer ... "

ÎMPĂRATUL.

Auziți cum tinerețea se răsfață prin grădină ...
Țara mea e 'ntinerită și de cântec azi e plină
Cum mi-e inima de plină de iubire pentru toți ...
(lui Zefir) Dar tu ce stai la oparte și cu cine te socoți ?
Vino'n coa ... te bate gândul pentru ziua cea de mâine?
Ce făceai acolo singur ?

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Ascultam la voi Stăpâne!

ÎMPĂRATUL.

Dragul meu copil cuminte, cel mai bun şi cel mai treaz
Tu îmi străluceşti în suflet ca un soare la ameaz...
Spune, 'n ziua cununiei ce-aş putea să-ţi dau eu ţie?

ZEFIR.

S'o ajung întâi, Stăpâne ... o doresc cu bucurie.

ÎMPĂRATUL.

Ţie ce-ai înfrânt oştirea cea duşmană la hotar!...
Eu ţi-aş da o luptă nouă, dar să nu-mi furi calul iar!..
Ai voi?...

ZEFIR.

De-o fi, să fie!... (se aude cântecul) Cântă fetele măiastre...
Cântecul domneşte astăzi până 'n zările albastre!

ÎMPĂRATUL.

Ce-ai voi să-ţi dau?.. îmi cere tot ce vreai copil voinic...

ZEFIR.

Dă-mi iubirea ta Stăpâne şi mai mult nu cer nimic...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Dar în ziua cununiei ? !..

ZEFIR (după o pauză).

In grădina ta cea albă
Trandafiri-ţi înconjoară tot palatul ca o salbă
Să mă laşi să iau atuncia cel mai alb din trandafiri
Şi să plec cu el în lume să mă pierd (împăratul se miră)
Să nu te miri !

ÎMPĂRATUL.

Ei vă las acum să mergeţi fiecare la culcare,
Mâine iar e zi de vară ... (uitându-se împrejur)
Sfetnicul s'a dus îmi pare ...
(apare Liana cu Val)
A copila mea iubită ... (o sărută) Ginerele meu frumos
Aş avea cu tine-o vorbă, vii cu mine ... !

VAL.

Bucuros

TOŢI.

Să trăeşti mărite Doamne !

ÎMPĂRATUL.

Noapte bună !

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Noapte bună!

VAL (privindu-l pe Zefir).

De-o fi bună, bună fie... vom vedeà ... păcat că-i lună...

MOŞ AMURG (apare pl. I. cu doi oameni).

Il vedeţi? Cel care intră cu 'mpăratul, amândoi ...
Va plecà spre miezul nopţii ... Ochii 'n patru!...

OAMENII.

Las pe noi! ...

(Impăratul şi Val intră în palat)

(cântec) In noaptea de vară iubirea
Vorbeşte cu luna din cer
Şi luna coboară pe raze
Şi-o 'mbracă 'ntr un văl de mister ...
Iubirea din noaptea de vară
Aleargă, se 'mbată de flori
Şi cade sub bolta de frunze ...
Şi-adoarme ca steaua din nori!

LIANA (pe scara palatului).

Erai aici?... ia uite ... şi nu băgai de seamă ...

ZEFIR.

Voiam să fiu aproape domniţa de mă chiamă —
Şi-am stat şi eu aicea la cântec ascultând ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Dac'ar veni şi ele odată mai curând
Să mai lucreze-o leacă pe-o noapte-aşa senină ...
De-abea 'ncepute's toate şi vremea-i cam puţină ...

ZEFIR.

S'apropie sfârşitul ...

LIANA.

Sfârşitul? Cum sfârşit?
Mai bine începutul ar fi mai potrivit.
De câte ori n'a spus'o şi doica mea, isteaţa;
Din ziua cununiei de-abia începe viaţa! ...

ZEFIR.

Din ziua cununiei ... (se aude cântec).

LIANA.

Auzi-le că vin!
Cu cântecele tale frumosule străin
Le-ai fermecat pe toate ca de-o putere sfântă,
Le cântă ziua toată şi noaptea iar le cântă.

ZEFIR.

Atâta amintire rămâie 'n urma mea ...
Tu lasă-le domniţă să cânte cât or vrea!
In cântecele-acestea e sufletul din mine,
Pe care 'l las aicea să cânte lângă tine,

www.digibuc.ro

Să-ţi însenine gândul şi viaţa 'n viitor ...
Şi nopţile de vară cu farmecele lor
Să-ţi pară mai frumoase ... şi să-ţi aduci aminte
Ani mulţi şi plini de bine de-acuma înainte
Că m'am oprit o clipă la tine la palat ...
Şi pragul casei tale de-atunci s'a luminat (cântec)
Auzi-le ...

LĂCRĂMIOARA (intră cu Salba)

A, iată-l ...

SALBA (sprijinind-o).

Te stingi de bucurie ...

LĂCRĂMIOARA.

Să taci din gură Salbo să nu cumva să ştie!

LIANA.

Veniţi ... V'aşteaptă lucrul în veci neisprăvit!

LĂCRĂMIOARA.

L'am căutat ...

LIANA.

Pe cine?

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Pe prinţul tău slăvit ...
Şi nu e nicăerea ...

LIANA.

Lăsaţi-l ...

LĂCRĂMIOARA.

Nu se poate!
Degeaba alergarăm noi pân-acum cu toate
Ca să-l lăsăm în voie?... (Salbei) E trist şi 'ngândurat! —
Să stea pe lângă tine ascuns şi gudurat?

LIANA.

Ci lasă-l Lăcrămioară şi vino 'n coace, vino!
Cu graiul-tău cel dulce mereu înţepi, albino!
Te-aşteaptă fusul Salbo... A bine că veniţi
Colea la roată Crino ... (vin celelalte două)
Şi sprintene grăbiţi
Că prea îmi staţi de vorbă în taină amândouo...
Sosesc şi celelalte ... şi tu ia-ţi pânza Rouo! ...
Veniţi şi voi şi grabnic ca 'n prag de sărbători,
Să-mi împletiţi cunune din iarbă şi din flori ...
(toate se aşează la lucru)
Tu, prietene cuminte de vreai ni-i spune iară
Din cântecele tale ca 'n fiecare sară,
Iar eu cu Lăcrămioara din harfe-om isoni ...

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Şi cântecele tale la ceruri le-om sui!

ROUA.

Să-mi spui şi mie unul că simt un dor de-acasă...

ZORA.

Şi mie, că pe suflet o jale grea m'apasă...

CRINA.

Şi mie,.. că din ceruri căzù acum o stea...

ALINA.

Mi-e dor de fericire şi nu ştiu unde-i ea...

ZEFIR.

Tu simţi un dor de-acasă? Ce vis fără de nume
Să ai în lume-o casă...
O jale grea te-apasă
Imi spui frumoasă Zora?
Dar eu că plâng pe lume
De jalea tuturora...
Şi tu văzuşi din ceruri căzând acum o stea?
In fiecare noapte o văd căzând pe-a mea ..
Ţi-e dor de fericire? Alino, fericirea
In doruri doar trăeşte şi nu e nicăirea...
Vă voi cânta la toate!

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Dar mie mai întâi
Vreau să mă culc la noapte cu el la căpătâi
(Să mă trezesc prin visuri că sbor pe sus, prin stele ...
(încet) Să-mi pierd pe-acolo dorul şi lacrimile mele ...

LIANA.

Acestea 'n altă seară le veì cânta ori cui,
Cu toate asculta-vom ... dar astăzi să ne spui
Un cântec despre mare ... ai cam uitat'o, biata !
Gândeşte-te o leacă ....

ZEFIR.

Domniţă, eu sunt gata !

LIANA.

Noi harfele 'nstrunate
Iar voi cu spor surate !...

ZEFIR (acompaniat de harfe).

Nemărginită mare de-apururi sbuciumată
Privind pe'ntinsul verde ce milă mi-e de tine !
Cum nu şti ce-i odihna şi n'ai să şti vre-odată ..,
Şi te frământi uitată şi fără de răsplată
Şi pieptul tău se sbate, se frânge de suspine ...
Nemărginită mare de-apururi sbuciumată !

www.digibuc.ro

Te văd cum îndârjită de lunga ta sclavie
Porneşti din zări albastre să cucereşti ... pământul !
De-atât'amar de veacuri visezi ... o nebunie ;
Căci valurile mândre se sparg de moarta glie
Şi vaietele tale pustii le'nghite vântul ...
Şi tremuri îndârjită de lunga ta sclavie !

Ce milă mi-e de tine când te porneşti nebună
Să te sfărami întreagă de malurile supte ...
Şi jalea parcă-ţi creşte sub razele de lună
Când valurile tale aduse de furtună
Se'ntorc din nou în larguri ca mii de braţe rupte ! ...
Ce milă mi-e de tine când te porneşti nebună !

De mii de ori mai mare chiar dragostea să-ţi crească
Pământul ... nici odată tu n'ai să'l cucereşti !
E'nvăluit de-atâta prostie omenească,
De-atâta nesimţire, nici gând să se clintească ....
Şi-i ferecat de-atâta păcate stămoşeşti !

Şi te frământi şi spumegi şi urli ca o fiară
Mândria risipită cercând să ţi-o aduni,
Vijelios spre larguri, sbucnind ca de-o povară
Iţi frângi înfuriată viaţa ta amară
Şi fără să-ţi dai seama porneşti să te răsbuni ;

Ajungi corăbii multe cu pânze albe'n zare
In cari atâtea visuri şi cântece s'ascund ....
Sunt suflete ce'şi caută spre soare o cărare ! ...
Şi tu nesocotită de-atâta disperare
Rânjind le'nalţi o clipă ... şi-apoi le dai la fund ...

www.digibuc.ro

Te-aș blestema, o, mare cu inima'negrită!
— Eu n'aș face ca tine cu toate că sunt om!
Dar vezi mă uit cu jale la viața-ți chinuită...
Și prea ești tu frumoasă și prea nemărginită
Să nu găsești ertarea în mine... un atom!
(harfele înceteaza)

LIANA.

Frumos,.. vorbești aicea de-o mare furioasă
Cu valuri spumegânde de care mă'nspăimânt.....

ZEFIR.

Ori cât de mare fie și ori cât de frumoasă
Pământul va rămâne de-apururea pământ....

DOICA (vine din palat).

Dar știți că-i miezul nopții! Veniți de-acum în casă,..
Eu m'am uitat cosându-ți cămașa de mireasă
Și tot nu-i gata încă... veniți... și somn ușor!....
ar mâine dimineață la lucru iar de zor....

ZEFIR.

Să vă'nvelească noaptea cu razele de lună
Să vă visați pe mare.....

TOATE.

Străine, noapte bună (vor să intre în palat)..

www.digibuc.ro

SFETNICUL (apare din dreapta).

Staţi..., staţi că mor de frică!

FETELE.

Dar ce e?

SFETNICUL.

M'au lăsat
Colo sub nucul cela ... Slăvitul împărat
Plecă pe nesimţite ... Şi vracii, sluga-i slugă!
M'au năpustit acolo pe-un cap de buturugă ...

FETELE.

Ai adormit ...

SFETNICUL.

De unde? ... şedeam la sfat ...

FETELE.

Dormind!

SFETNICUL.

Mă rog ... mă rog ... n'am poftă la vorbă să mă'ntind.
Nu i-aţi văzut!? Răspundeţi ...

DOICA.

Te-au păcălit, duşmanii
Slăvitul Domn cu vracii de mult fac nani ... nani ...

www.digibuc.ro

SFETNICUL.

Ti!... Somnoroșii naibii!... Ferească Dumnezeu! (plea-ă)

FETELE.

Și somn ușor ilustre...

SFETNICUL.

Ușor? !... ba greu!... ba greu!!...

DOICA (privind după el).

Se duce ca de streche... să nu-i iasă 'n cărare
Vre-un pom... l'ar frânge 'n două cu câtă minte are!

Fetele râzând intră în palat).

LIANA.

Tu Lăcrămioaro, apă.... să nu uiți ești de rând.

LĂCRĂMIOARA.

Mă duc să iau ulciorul degrabă (intra și ea).

LIANA.

Nici prin gând
Nu-ți trece de culcare, așa-i?

www.digibuc.ro

ZEFIR.

De-acum coboară
Durerea prin grăpină ...

LIANA.

Durerea!

ZEFIR.

Te'nfiară...
De-ai şti cât e de sfântă când cerul e senin!...

LIANA.

Atuncea noapte bună ...

ZEFIR.

Să-ţi fie somnul lin (privind dupa ea
Durerea .... până mâine se'nchide uşa iară ....
De-acum numai iubirea cu mine stă pe-afară ...
(coboară banca dr).
Ne vom urca 'mpreună pe sfântul ei altar ....
Iubirea mea cea mare şi plină de amar ... (stă pe bancă).

LĂCRĂMIOARA.
(coborând încet din palat să treacă la fântână).

Eşti ostenit de moarte .....

ZEFIR.

De unde ştii .... ?

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Se vede ....
Dece stai păn'la ziuă ? Ce milă mi-e ... mă crede
Că te trudeşti atâta ... Aşa e felul tău ?
Să nu dormi toată noaptea ?

ZEFIR.

Aşa e...

LĂCRĂMIOARA.

Vezi, e rău

ZEFIR.

Dece ?

LĂCRĂMIOARA.

Că dinspre ziuă e frig şi cade apă
Şi-ţi sapă şi obrajii şi sufletul ţi-l sapă

ZEFIR.

De unde ştii ?

LĂCRĂMIOARA.

Ştiu !... mama mi-a spus'o ... mai de mult ...

ZEFIR.

De mult de tot ?

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Vorbeşte mai mult .... că eu te ascult...

ZEFIR.

Sunt ostenit.

LĂCRĂMIOARA.

Se vede .... ţi-e faţa cum e varul ...
Şi ce faci tu pe-aicea?, zău spune-mi ... ce amarul
Poţi face pân'la ziuă? ... ce mult aş vrea să ştiu!
Cu cine stai de vorbă? ... E noapte şi pustiu...

ZEFIR.

De vorbă?

LĂCRĂMIOARA.

Zic... că iară să stai de vorbă-i bine...
Şi eu aş sta de vorbă... dac-ai vorbi cu mine...

ZEFIR.

Copilă drăgălaşe ... venita-i c'un ulcior...
Şi ţi-ai uitat pe semne ...
(îi ia ulciorul şi merge la isvor st. faţă).

LĂCRĂMIOARA.

Ba nu, dar nu e zor...

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Liana te aşteaptă.

LĂCRĂMIOARA.

De unde? Doarme fata...
Ea cum îşi lasă capul pe perină, e gata.
Ce crezi că ea-i ca tine? Şi doarme până'n zori...
Degeaba cântă noaptea prin pomi privighetori.
Şi când se scoală...

ZEFIR.

Plin e...

LĂCRĂMIOARA.

Aşa curând I Mi'l adă
Şi până mai încoace... că nimeni n'o să vadă...
Iţi faci pomana 'ntreagă... că mie mi-e cam greu...
Aşa-i că-i greu? la uite... (îi ia ulciorul) Tu ştii de unde-s eu?
Sunt dintr'o ţară mîndră... dar tu din care ţară
Te-ai abătut pe aicea?

ZEFIR.

Să umbli 'ncet pe scară
Să nu cumva...

LĂCRĂMIOARA.

Cu gândul aiurea... de, mai ştii?...

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Şi unde-ţi este gândul?

LĂCRĂMIOARA (cu un oftat adânc).

In nopţile pustii!... (pausă)
Nu vrei să bei? O leacă... ci hai, şi ia o gură...

ZEFIR.

Nu, c'o să iau îndată...

LĂCRĂMIOARA.

Ce?

ZEFIR.

Cuminecătură..

LĂCRĂMIOARA.

Cum? Cuminecătură? De unde? Nu 'nţeleg...
Şi apa mea e sfântă... îţi dau ulcioru 'ntreg!
Dar nu vrei... n'am ce-ţi face... sau poate că ţie frică...
Să nu crezi că-i vrăjită... (pausă) Cum zic... sunt cea mai mică
Din şase fete, toate frumoase... nu mă crezi?
Auzi privighetoarea!... Ce alb eşti, să te vezi
Te-ai speria de tine...
Şi pasărea măiastră
Mă chiamă-acum pe mine
Să-mi cânte la fereastră!...

www.digibuc.ro

Ci culcăte mai bine... că 'mbătrâneşti de vreme !
Vezi ... dacă n'ai o mamă să vie... să te cheme,
Să-ţi zică... vino'ncoace copil nepriceput ...
Şi-apoi să te învelească frumos în aşternut
Să dormi ... E trist aşa e ... pustiu ... şi nopţi amare
Să simţi că n'ai pe nimeni în lumea asta mare !

ZEFIR (înduioşat).

Mai bine du-te ... singur aş vrea ca să rămân ...

LĂCRĂMIOARA (pleacă şi revine).

Nici eu nu dorm ... m'apasă pustiu colea pe sân
Ceva ca un jăratec ... şi-adânc îi simt dogoarea ...
De-ai şti (plânge). Mă duc de-acuma s'ascult privighètoarea ...

ZEFIR.

Ce, plângi ?... Dece ?

LĂCRĂMIOARA

Mă lasă ...

ZEFIR.

Dece ? De jalea cui ?

LĂCRĂMIOARA (intrând în palat).

De jalea unui suflet ce nu-i al nimănui !...

www.digibuc.ro

ZEFIR (privind după ea).

Poveste 'ndurerată şi vecinică poveste ...
A mea-i povestea asta... a ei spunea că este?
Sărmana Lăcrămioară... şi plânsul ei e-al meu... (coborînd).
Te-oi plânge şi pe tine de-acum în cântul meu! ...
Şi-acum coboară Doamne din ceruri şi-mi ajută
Să-mi mântui rugăciunea odată începută ...
Şi să-mi trăesc iubirea sub cerul cel senin
Prin jertfa mea curată ce Ţie ţi-o închin (se uită prin grădină).
Grădina toată doarme şi doarme 'ntreg palatul...
(se apropie de fîntînă, se uită peste trandafiri. Un slujitor ese din Palat şi trece în stânga).
Să'l iau pe-acesta astăzi i s'a 'mplinit veleatul.
(cu sânge dela degetul inelar înroşeşte un trandafir alb)

„Floare albă, floare albă,
Trandafir ursit să moară ...
Am să mi te smulg din salbă
Să te'n viu a doua oară ...
Mâine ·'n zori te vrea domniţa,
Te vrea roşu cum e focul,
Să-i înviorezi cosiţa
Şi să-i stâmperi nenorocul.

Floare albă de zăpadă
Te re'nviu c'o rugăciune ...
Mâine 'n zori o să te vadă
Mai frumos ca o minune ...
Trandafir născut pe lună
Să-i vorbeşti de nopţi cu stele,
De iubirea mea nebună
Şi de lacrimile mele ...

www.digibuc.ro

Floare albă şi curată
Cum e sufletul din mine
Toată viaţa mea de-odată
Se coboară peste tine...
Ingerii din cer coboară
Ia'n auzi-i cum îţi cântă...
Şi se miră, se 'nfioară
De iubirea mea cea sfântă...

Te-i înstăina de salbă
Cum m'a 'nstăinat norocul
Floare albă... floare... (vorba se stinge).

VAL (eşind din palat cu un slujitor).

Să-mi fie gata calul...

SLUJITORUL.

S'a dus să'i puie şeaua!

VAL.

Atunci te poţi întoarce... îmi las aici mantaua
E cald... (îi dă mantaua şi slujitorul intră în palat). De ce
nu vine în faţa mea acum?...
Să'l spulber... (îl vede pe Zefir). El e... Doamne, cum
mi l'ai scos în drum!?

(Incet, cu pumnalul în mână se apropie de Zefir. In vremea asta oamenii lui Moş Amurg îl urmăresc po brânci. Când Val voieşte sa dea în Zefir, oamenii îi sar în spate şi-l trântesc. Zefir se întoarce şi cu puterea lui de anume momente, spulberă pe cei doi ucigaşi, cari fug înspăimântaţi, îl ridică pe Val de jos şi amândoi faţă în faţă se privesc lung. Scena se face încet, fără graba).

www.digibuc.ro

VAL (cu ciudă).

Cum tu ?

ZEFIR.

Te miri ?

VAL.

Mă mir ... (cu dispreţ) Iţi vei lua răsplata !...

ZEFIR.

Eşti iarăşi bun cu mine ...

SLUJITORUL (vine din st.).

Stăpâne calu-i gata ...

VAL.

Da, viu ... rămâi cu bine ! ! ... (dispare cu slujitorul).

ZEFIR (strigând după el).

Te 'ntoarce sănătos ! ...
Şi fără de mânie ... viteazule frumos ! ! ...

www.digibuc.ro

MOŞ AMURG (vine din dr. înfuriat, îl prinde pe Zefir de umeri, îl întoarce cu putere).

Ştii ce ai făcut? A, minte nebună şi bolnavă ...
Erai aproape 'n ceruri... şi mi-ai căzut din slavă!!...

(CORTINA REPEDE).

www.digibuc.ro

ACTUL III

O sală a palatului care dă spre grădină. Paznicul în uşa din fund. O masă cu jilţuri în stânga. Un alt jilţ în dreapta. In stânga planul întâi o scară ce dă în apartamentul Lianei. Pe scară, Zefir stă de vorbă cu pajii. In dreapta, planul întîi, odaia Impăratului. In planul al doilea o cameră de unde vor veni fetele cu rochia de mireasă, cu vălul şi cu cununiţele de flori. Ziua cununiei, dimineaţa.

www.digibuc.ro

PAJ. I (lui Zefir).

Nu-ţi vine 'n minte? Doamne... era aşa ... c'o fată ...
Un cântec cum pe lume n'am auzit vreodată,
C'o fată care pleacă ... se duce spre-asfinţit ...
Mai spune-mi-l odată ... Mi-l spui!

ZEFIR.

Sunt ostenit!

PAJ. II.

Nici n'ai dormit azi noapte de loc pe cât se pare...
De mult erai aicea?

www.digibuc.ro

ZEFIR.

E sărbătoare mare
Şi m'am sculat de vreme ...

PAJ. II.

Eşti trist şi abătut!

PAJ. I.

Ci aduţi-l aminte ... şi-odată început
Are să curgă singur şi să se scalde 'n soare
Nu vezi ce zi frumoasă?

PAJ. II.

E zi de sărbătoare ...

PAJ. I.

E ziua cununiei... Ce mult aşi da să-l ştiu!
S'ar minună domniţa de glasu-mi argintiu
Şi albă de uimire ca steaua când apune
S'ar duce legănată de el să se cunune...

ZEFIR.

Ai vrea să-l spui miresei?

PAJ. I.

Şi să-i urez senin,
Mai spune-mi-l odată frumosule străin!

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Copilule cu părul ca razele de lună,
Mi-e mintea risipită și nu se mai adună ...

PAJ. I.

Păcat ... El știe unul ... Ți-am spus c'am să te spui ...
Și l'a făcut el singur așa din capul lui ...
E meșter ...

ZEFIR.

Face stihuri?

PAJ. I.

Le potrivește bine ...
la roagă-l să ți-l spună ...

PAJ. II.

Nu-l spui ... că mi-e rușine.

PAJ. I.

Și e frumos ... ferice de el ... să plâng aș vrea;
Nu pot să 'ncheg o vorbă ...

ZEFIR.

Nici eu nu voi puteà! ...

www.digibuc.ro

PAJ. I.

Şi cântecele tale pe toate el le ştie

PAJ. II.

Pe toate nu, dar multe...

ZEFIR.

Ai vrea să-mi spui şi mie?

PAJ. II.

Pe care? Mie cam teamă că vine doica iar...
De când s'a făcut ziuă tot umblă în zadar
De colo până colo... acuma-i în grădină...

PAJ. I.

Ci spune unul singur

PAJ. II.

Mi-e teamă c'o să vină!...
Ştii ce urât se uită! De cântec nici nu vrea
S'audă... nu ştiu ce-are...

ZEFIR.

De grije...

www.digibuc.ro

PAJ. I.

Nu, e rea! (merge sus)
Nu vine... spune 'n pace... păzesc eu... spune-odată!

PAJ. II.

Să-ți spui ce spusa-i mării văzând-o 'namorată...
„De mii de ori mai mare chiar dragostea să-ți crească
Pământul niciodată tu n'ai să-l cucerești,
E 'nvăluit de-atâta prostie omenească
De-atâta nesimțire, nici gând să se clintească
Și-i ferecat de-atâtea păcate strămoșești...

DOICA (intră din fund. Pajului care a coborît jucînd pe ritmul versului).

Ce-mi joci așa 'nainte? De joc îți arde ție?

PAJ. I.

Știam ca-i să vii doico, jucam de bucurie!...

DOICA.

Ei, uite... dar isteț ești, să nu juri... că te cred.
Eu dau în brânci de treabă, el sburdă ca un ied...
In loc să dați o mână de ajutor... mă chiamă...

PAJ. I.

Ba nu te chiamă nimeni...

www.digibuc.ro

DOICA.

De câte am pe seamă
Nu ştiu unde-mi stă capul ... Alina n'a venit?
Nici Zora? Prin grădină doar nu s'au rătăcit!

PAJ. I.

Dar ce-ai cules acolo?

DOICA.

Ia, nişte buruiene
Să-i fac domniţei baie ... dar tare umblă-a lene
Şi fetele acestea ... Veniţi-mi de-ajutor
Să-mi umpleţi cada 'ntreagă cu apă de izvor.
Domniţa ... a spus ...

PAJ. I.

Domniţa?

PAJ. II.

Dar prea e mare cada ..

DOICA (eşind).

Frumoasă-i ca o floare ...

PAJ. I.

Şi albă ca zăpada ... (lui Zefir)
C'o fată care pleacă ... se duce spre-asfinţit ...
Ia aduţi-l aminte, că viu ... (ese)

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Sunt ostenit!

MOȘ AMURG (intră)

Aici erai?

ZEFIR.

Aicea.

MOȘ AMURG.

De mult?

ZEFIR.

De mult îmi pare ...

MOȘ AMURG.

Mai bine-ai fi cuminte și-ai merge la culcare!
Nici n'ai dormit, așa e? De ce?.. Ești slab de tot ...
De te-ai vedea ... ascultă ... m'asculți? Eu nu mai pot
Să 'ndur durerea crudă ce-o văd că te doboară ...
Tu ești străin pe lume și mintea ți-e ușoară
Și n'ai pe nimeni sprijin la 'ncrucișări de căi ...
Ascultă-mă pe mine ... mă uit în ochii tăi
Și mă cuprinde jalea de-atâta nevedere ...
Știi tu ce faci acuma? Ca orbul care cere
Te-ai așezat aicea pe trepte la palat ...
Ca cel mai de pe urmă drumeț înfometat

www.digibuc.ro

Care ar veni să ceară la pragul unei case ...
Mândria ta cea mare ... atât îmi mai rămase
Şi mă gândiam întruna să ţio stărnesc c'un semn
Şi-acum ţi-o văd svârlită pe treptele de lemn ...
Alăturea cu praful ce pică din sandale ...
Din tot ce-i lemn pe lume ... pe cel mai jos ... ce jale!
Ridică-te de-acolo ... din ce fel de pământ
Ziditu-te-a pe tine Puternicul cel sfânt,
Să nu simţi ţara 'ntreagă cum ţie ţi se 'nchină
Şi să cerşeşti aicea o rază de lumină
Din ochii unei fete ... în loc să vie ea
Şi să-ţi sărute urma pe unde vei călca ...
Vede-a-vei tu îndată c'aşa are să fie! ...
Ridică-te de-acolo ...

ZEFIR.

Mi-e inima pustie
Mai lasă-mă o leacă ... puţin mai am de stat ...

MOŞ AMURG.

Şi ce-aştepţi tu aicea?

ZEFIR.

Nimic ... m'am mângâiat
C'am mai putut în taină 'nainte de plecare
Să stau în faţa uşei pe care ea răsare ...
Şi-apoi când iară 'n lume porni-voi cu temei,
Să iau ceva cu mine ... din pragul casei ei ...

www.digibuc.ro

MOŞ AMURG.

Copil fără de minte, ridică-te odată!
De-atâtea ori în taină mi-ai spus cuvântul „tată"
Şi-am început a crede că eu sunt tatăl tău!
Mă bucur când ţi-e bine, mă 'ntunec când ţi-e rău
Şi sufer de durerea-ţi cu suflet de părinte
Şi plâng şi eu cu tine copil fără de minte...
Dar toate 'n lumea asta mai au şi un sfârşit;
Ridică-te de-acolo, căci ceasul a sosit!
Tu n'ai să pleci de-aicea... zadarnic îţi e gândul!
Şi visul, pentru care atâtea nopţi de-arândul
Tu ţi-ai jertfit viaţa şi sângele curat.
Se v'a 'nplini de-acuma... e timpul măsurat...
Cădea-va sfântul soare pe jalnica ta soarte...
Domniţa străluci-va...

ZEFIR.

Sunt ostenit de moarte...

MOŞ AMURG.

Ridică-te, fii vesel... ţi-e visul împlinit
Un tată-ţi spune asta... nu crezi?

ALINA (intră din fund cu Zora, cu flori în braţe).

Eu le-am găsit
Departe la isvoare şi pline sunt de rouă...

www.digibuc.ro

ZORA.

Eu unde se'mpreună păraiele-amândouă,
Frumoase-s?

ALINA

Crinul asta, ia uite ce frumos!

ZORA.

Şi toate le-om aşterne în calea ei pe jos!

ALINA (lui Zefir).

Tu ce-ai să-i dai domniţei, un cântec?

ZEFIR.

Ce-mi va cere...

ALINA.

Un dar ori cât de mic e, aduce mângâere (es).

MOŞ AMURG.

Se pregătesc de nuntă... mă uit şi tot ascult...
Dar mirele-i departe şi o să-l aştepte mult.

ZEFIR.

Dece?

www.digibuc.ro

MOŞ AMURG.

Aşà ... că drumul îl duce prin pădure
Şi-acolo ...

ZEFIR.

Ce-i acolo?

MOŞ AMURG.

Nimic ... o să se'ndure
Pădurea, că-i bătrână, să-l ţină 'n ea întreg ...

ZEFIR.

Vorbeşti cam într'aiurea şi nu te prea'nţeleg.

MOŞ AMURG.

Ai să pricepi tu bine, vedea-vei ce-o să fie;
Se va lăsà din ceruri pe viaţa ta pustie
Lumina cea mai albă ... ce mândru voi fi eu
C'am vrut şi eu odată ce-a vrut şi Dumnezeu!
Tu nu ştii ce-i viaţa ... Tu ştii să cânţi la stele;
Pe mine mă'nvăţară necazurile mele!
Cunosc pământul àsta cu toate ale lui;
De vreai să sui pe munte o iei pe cărărui
Iar nu aşà de-adreptul pe pieptul cel de stâncă ...
Aluneci de pe culme în valea cea adâncă!
Tu vino după mine de vreai s'ajungem sus
Şi cel ce stă în cale, din cale ... ni s'a dus ...

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Mă chinueşti într'una... vorbeşti aşa 'ntraiurea...

MOŞ AMURG.

Vede-a-vei tu ce sfântă şi bună e pădurea!
Ridică-te! Domniţa a ta va fi de-acum...
Viteazul Val dor-mi-va pe-o margine de drum...
Ascultă...

CRINA (intră din dreapta cu rochia de mireasă).

Ce frumoasă va fi cu ea 'mbrăcată
E albă cum e fulgul şi toată e lucrată
In fir şi pietre scumpe...

SALBA.

Dar vălul... e-un mister...
De l'aş lăsà din mână... s'ar ridicà la cer...

ROUA.

Eu i-am făcut cununa... de-abea aştept s'o vadă,
Să nu-i fie prea mică... şi de pe cap să-i cadă...

SALBA (lui Zefir).

Tu ce-ai să-i dai domniţei frumosule voinic?
Noi toate-i dăm, ia uite...

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Eu nu mai am nimic!

CRINA.

Tu-i vei aduce floarea cea roşie de sânge ...
E mai frumoasă astăzi ...

SALBA.

Da-i tristă ... par'că plânge (es st. pl. I)

ZEFIR (ridicându-se).

Ce planuri ai? Răspunde-mi odată lămurit!

MOŞ AMURG.

Să se 'mplinească visul pe care l'ai dorit!

ZEFIR.

Şi ce-i făcut?

MOŞ AMURG.

Trimis'am vreo opt voinici anume,
In inima pădurei să-l şteargă de pe lume...

ZEFIR.

Tot nu ţi-ai lăsat gândul!

www.digibuc.ro

MOŞ AMURG.

Ba nu m'a lăsat el!
De ce să cadă fata pe braţe de mişel
Când tu ţi-ai dat viaţa pe-o floare toată vara
Şi i-ai scăpat copila ... şi le-ai scăpat şi ţara?!
Un tată cu iubire făcut-a ce-a făcut!

ZEFIR.

Ce mare nebunie ... dar cum nu te-ai temut?

MOŞ AMURG.

De cine?

ZEFIR.

De 'mpăratul ... dac'o află ...

MOŞ AMURG.

De unde?

ZEFIR.

I-o' spune ieu ...

MOŞ AMURG

Să nu-i spui!

www.digibuc.ro

ZEFIR.

I-oi spune că se-ascunde
Colo'n pădurea ceea o ceată de tâlhari!

MOŞ AMURG.

Dacă vei face asta am planuri şi mai mari; (pauza)
Eu sunt bătrîn acuma, de viaţă nu-mi mai pasă!
Dar fiindcă vreau Liana să fie-a ta mireasă,
Cu braţul meu aicea în prag am să-l omor...
Şi-apoi ce-o fi să fie... (ese).

ZEFIR.

O! Doamne, mă'nfior!

ÎMPĂRATUL (intră cu sfetnicul din dr. pl. I).

Şi sufletul şi gându-mi sburau acum la tine!
In ziua asta mare voiam să-mi însenine
Seninul bucuriei... făptura ta de vis...
Şi când veneam încoace cu sfetnicul, mi-am zis:
De ne-o eşi 'nainte un om cu gânduri bune,
Imi voi trimite fata voios să se cunune...
Ce mare fericire că tu eşti cel dintâi
Ce mi-a eşit în cale... Voiai să pleci? Rămâi!
Ia uite ce frumoasă e ziua asta... soare...
Se bucură şi cerul de-atâta sărbătoare...

ZEFIR.

Pământul însă Doamne în veci rămâne rău!

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Dece atâta tremur de spaimă'n glasul tău?

ZEFIR.

In totdeauna Doamne te-ai încrezut în mine,
E mare cinste asta ...

ÎMPĂRATUL.

Şi nu ţi se cuvine?

ZEFIR.

Trimite-n goana mare o ceată de călări
Să sboare spre pădurea ce se revarsă'n zări
Colo pe drumul mare, pe unde va să vie
Logodnicul Domniţei.

ÎMPĂRATUL.

Dar ce e?

ZEFIR.

Mişelie!
Voiesc să-i ţină calea să nu mai vină'n veci
Trimite'n grabă mare ...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

S'alerge pe poteci
E drumul mai de-adreptul... O, ce nelegiuire!
Să n'am o clipă bună, acum când peste fire
S'a revărsat atâta lumină dintr'odat'...
Eu singur în lumină să stau întunecat!
De unde ştii?

ZEFIR.

Trimite!...

ÎMPĂRATUL.

Hei paznice, ascultă...
Aleargă ca furtuna şi fără vorba multă,
Te du şi spune grabnic oştenilor voinici
Să sboare spre pădurea...
(Se pierde cu paznicul şi cu sfetnicul în grădină, stânga).

ZEFIR.

Să plec şi eu de-aici...
Dar cad de oboseală... mi-a mintea turburată...
În ziua cununiei, sărmănul... biata fată!
(Cade pe scaunul dela uşa din fund.

LĂCRĂMIOARA (intră din stânga cu Liana).

Eşti veselă Liano cum n'ai fost niciodat'!

www.digibuc.ro

LIANA.

Aş vrea să-l văd pe tata ... de nu s'o fi sculat
Să mergem prin grădină, vreau să mă plimb la soare
Să mă mai uit odată la fiecare floare
Şi să mai calc voioasă frumoasele cărări
Ce mi-au adus în viaţă atâtea desmierdări.
De-acum le las pe toate ...

ZEFIR (ridicându-se).

Domniţă fie-ţi viaţa
Curată ... cum mi-e gândul acuma dimineaţa
Când toate îşi înalţă privirile spre cer ...

LIANA.

Erai aici?

ZEFIR.

Venisem ... Eu sunt un biet năier ...
Şi m'a adus furtuna ...

LIANA.

Şi-acum e potolită?

ZEFIR.

Când te-a văzut frumoasă şi-atât de fericită
Spre larg fără hotare sfioasă s'a retras ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Noi mergem prin grădină, mi-e jale că te las,
Dar vreau să mai vadă 'nainte de plecare
Grădina mea cea albă ...

ZEFIR.

De nu-i cu supărare
Eu te-aş rugà domniţă să te opreşti din drum ...
Prea bunul tău părinte mi-a spus'o mai acum
S'aştepţi ... o leacă numai ... c'are să vie 'ndată ...

LIANA.

Să-i spui că's în grădină ...

ZEFIR.

Dar vorba lui curată
Mi-a spus să stai aicea ... o clipă ai de stat;
Ce vesel e-'mpăratul simţindu-se-ascultat.

LIANA.

N'aş vrea să'l supăr astăzi cu cea mai mică vină.

ZEFIR.

Destul vă plânge singur când te-o simţi străină
Departe de grădina cu albii trandafiri

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

De palidă ţi-e faţa ...

ZEFIR.

La ce să te mai miri?
Azi toate sunt mai albe că-i zi de sărbătoare ...
Păleşte şi ea biata văzând atâta soare!..

LĂCRĂMIOARA

Iar n'ai dormit azi noapte şi glasul tău e stins ...

ZEFIR.

Mi-e sufletul sfielnic ca pomul când e nins!

LIANA.

De mult voiam odată să-ţi mulţumesc străine
De tot ce vara asta făcut-a-i pentru mine
Şi-s fericită astăzi că pot să-ţi mulţumesc:
Te rog nu te desparte de tronu 'mpărătesc
Destul că soarta bună pe mine azi mă cere ...
Rămâi aici cu tata să-i fi de mângâere!

LĂCRĂMIOARA.

Sau dacă vrea, să vie cu noi, netulburat ...
Să-ţi lumineze viaţa şi noul tău palat ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Aş fi nespus de mândră să'l am în veci cu mine
Să-mi spuie seara stihuri şi dorul să-mi aline
Că simt de bietul tata că m'oi sfârşi de dor ...
Dar tot va fi mai bine să-i fie de-ajutor
Aici ... eu am cu cine să-mi împărţesc aleanul ...
Dar bietul tata singur rămâne-aci sărmanul.
Nu, locul tău e-aicea!

LĂCRĂMIOARA.

Să facă cum va vrea
Şi-acolo-i lună noaptea şi s'o'ndrăgî de ea ...

LIANA.

Aicea e iubirea şi caldul de párinte ...
Tu n'ai avut pe lume un tată să te-alinte
Şi tatăl meu ştii bine ce mult te are drag ...
Să-ţi fie de-alinare şi tu să-i fi toiag;
Aici să-ţi fie cuibul făcut din vorbe calde ...

ZEFIR.

M'aşteaptă zarea largă domniţă să mă scalde!
De mult mă tot aşteaptă, se miră că nu viu ...
M'o fi crezând sărmana că-s mort în vre-un pustiu ...
Copilul ei sunt doară ... pe lume-atâta mamă ...
De vreau să cânt, mă strigă ... de vreau să dorm, mă chiamă

www.digibuc.ro

Şi inima-mi să frânge că nu pot să-i răspund;
Mă furişez prin umbră şi vecinic mă ascund
Să nu cumva să simtă că m'am oprit din cale
Şi mi-am uitat de toate... răsfrângerile sale...
Zadarnică ţi-e ruga.

LIANA.

Ţi-o fac cu-atâta drag!

ZEFIR.

Eu sunt ursit domniţă să fiu în veci pribeag...
De m'am oprit o clipă la pragul casei tale
A fost ca să-mi astâmpăr un vis al meu!.. de jale...
Şi-acum când pleci.. aiurea... să stau? De dragul cui?
Eu ţi-am deschis cărarea pe care să te sui...
Te du de-acum cu bine şi eu cu bine iară...
Povestea e sfârşită... A fost un vis de-o vară...

LIANA.

Am să-mi aduc aminte de tine ca de-un sfânt!

ZEFIR.

Un vis aşi vrea să-ţi fie viaţa pe pământ
Şi să mă vezi întrânsul... veni-voi câte-odată
Sfios, în miez de noapte să mi te văd culcată,
Să-ţi mângâi fericirea pe genele subţiri
Şi să-ţi revărs pe păru-ţi miros de trandafiri.

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Şi unde pleci?

ZEFIR.

In lume!

LĂCRĂMIOARA.

Dar încotro?

ZEFIR.

Departe!

LĂCRĂMIOARA.

Ce greu ţi-o veni singur pe căile deşarte!
De-aş fi băiat, aş merge cu tine, dac'ai vrea ...
Dar vezi că eu sunt fată ... şi nimeni nu mă ia.

LIANA.

Dece nu vine tata? Mă mir că nu vine,
Aş vrea să-mi fie-aproape, să-l simt pe lângă mine ...
Mă doare orice clipă ce-mi trece fără el...
N'o să-l mai am de-acuma ...

LĂCRĂMIOARA.

In schimb ai un inel
Care-ţi aduce'n viaţă norocul şi iubirea ...

www.digibuc.ro

LIANA (cu transport).

Iubirea... Val acuma îşi cântă fericirea
Trecând în goana mare pădurile de fagi...

LĂCRĂMIOARA.

Pădurile de-acolo încep să-ţi fie dragi
Aşă e?

LIANA.

Când iubirea porneşte să se lase
Pe suflet, ţi se pare că toate-s de mătase...
Iubirea... (lui Zefir) ştii tu ce e iubirea? Nu poţi ştii?

ZEFIR.

Iubirea-i ca o rază ce plânge prin pustii...
Ea vede că zadarnic se sbate să'nsenine
Pustiul fără margini... şi tot vrea să lumine...

LIANA.

Iubirea mea-i voioasă, nu plânge cum zici tu!

ZEFIR.

Pe-a mea din începuturi pustiul s'abătu.

LIANA.

A mea îmi râde 'n suflet cum râde mândrul soare
Pe cer...

www.digibuc.ro

ZEFIR.

A mea suspină, se'nchină şi-apoi moare.

LIANA.

Şi albă mi-e iubirea cu firul cel de tort!

ZEFIR.

Iubirea mea e moartea ce plânge lâng'un mort...

LIANA.

A mea e viaţa toată cuprinsă 'ntr'o privire...

ZEFIR.

A mea... aruncă vălul de doliu peste fire...

LIANA.

O simt cum mă ridică la cer a mea acum...

LĂCRĂMIOARA.

Iubirea mea e floarea din margine de drum...

LIANA.

Iubeşti şi tu, ia uite, de când?

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Nu prea ştiu bine.
Că m'am trezit de-odată că arde lângă mine ...

ZEFIR (pierzîndu-se).

Iubirea mea Domniţă, eu nu pot să ţi-o spun
E-atît de fără margini cu visul ei nebun,
E-atâta de nebună cu visul ei cel mare
C'a 'nfiorat pământul din zare până 'n zare!...
Iubirea mea ... e o făclie
Ce arde 'ntrun pustiu, un far!
Iubirea mea e un altar
In care dorm fără să ştie
De-atâtea veacuri rugăciuni ...
Iubirea mea e fermecată
Şi făcătoare de minuni!...

LIANĂ.

Ia uite ... Lăcrămioaro ... ce, plângi?

ZEFIR.

Dece să plângă?

LIANA.

E zi de veselie, fi veselă ... nătângă
Ce eşti ...

www.digibuc.ro

ZEFIR (veselie forţata).

Să fim dar veseli cu toţii ... ascultaţi ...
Rîd fetele frumoase şi voi vă întristaţi
Colea de nişte vorbe ... şi râde 'ntreaga fire ...
E ziua cununiei, e ziua de iubire ...
Să râdem şi noi dară cu ele la un loc!...
Şi să-i urăm domniţei viaţă şi noroc ...

LĂCRĂMIOARA.

M'a prins aşà o jale ... nu-i nimenea de vină ...

ZEFIR.

Domniţă, trandafirul cel roşu e'n grădină,
Luceşte printre cei albi şi-ţi pare ... dar să-l vezi.
O inimă aprinsă svârlită pe zăpezi ...

LIANA.

Mi-a spus Alina 'n taină că par'că nici odată
N'a fost aşa de roşu ...

ZEFIR.

E cel din urmă, iată!
Era o lună plină cum n'am mai pomenit
Şi el de-atâta vraje, el singur s'a 'nroşit ..
Era o noapte albă ... cădeau din ceruri stele
Şi visurile mele se logodiau cu ele ...

www.digibuc.ro

Prin pomii din grădină plângeau privighetori
Şi trilurile triste se revărsau pe flori,
Pe ramurile albe de razele de lună ...
Şoptind în taină toate: domniţa se cunună!...
Şi-apoi porniau să-şi stingă ecou 'n depărtări ...
Dar le-am găsit zdrobite şi moarte pe cărări!
A fost o noapte sfântă cum n'am trăit vre-odată ...
Şi când s'a făcut ziuă, din zarea luminată
Căzu lumina rece pe ochii-mi amândoi
Şi-obrajii mei păliră ca veştedele foi ...

LIANA.

Fu cea din urmă noapte ce-ai stat la noi Zefire.

ZEFIR.

E ziua cea din urmă din marea mea iubire!

LIANA (Lacrămioarei)

De ce plângi iar?

LĂCRĂMIOARA.

Mi-e jale de cei care rămân ...

LIANA.

Copil fără de minte, ia vin colea la sân
Să-ţi dau din fericirea ce-o port atât de multă ...
Auzi cum cântă îngeri acolo ... da? Ascultă ...

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Aud cum plânge 'n mine norocul meu sfărmat...

ÎMPĂRATUL (revine cu sfetnicul).

Copila mea frumoasă... de mult te-ai deșteptat?
Voiam să viu de vreme să te sărut copilă...

LIANA.

Dar fața ți-e 'ngrijată și vorba ți-e în silă
Ce s'a 'ntâmplat?

ÎMPĂRATUL.

Nimica... sunt vesel, nu mă vezi?
In ziua cununiei... dar ce-ai putea să crezi?...
Dar tu?

LIANA.

Sunt fericită... de-abia aștept să vină
Iubitul meu logodnic...

ÎMPĂRATUL.

Eu nu mai am hodină...
Da... va veni...

LIANA.

E vremea... dar ce ai?

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Sunt trudit...

Da... va veni îndată...

LIANA.

Mă mir că n'a venit.

ÎMPĂRATUL (lui Zefir încet)

S'au dus în goana mare... mi-e jale... şi 'mi-e teamă..

ZEFIR (încet).

Păstrează-ţi Doamne firea să nu bage de seamă...
(Împăratul îl sărută. Eşire. Sfetnicul adoarme dr.)

ÎMPĂRATUL.

Şi-acum scumpa mea copilă să vorbesc puţin cu tine;
Azi e ziua cea sortită să se 'ntoarcă rău 'n bine ..
Azi va fi lumină mare... Dac'o fi... (Zefir cade la eşire Lăcrămioara dă un ţipat şi ese dr.) Ce s'a întâmplat?

ZEFIR.

Nu-i nimic.

PAZNICUL (care l'a prins în braţe)

Era să cadă...

www.digibuc.ro

ZEFIR.

Nu ştiu ce m'a săgetat! ...
Nu-i nimic ... nu luaţi 'n seamă, vă urmaţi 'n pace şirul!

LIANA.

Mai frumos ca niciodată azi să-mi fie trandafirul
Am să-l pui la cununie ... Te-oi chema curând, curând
Fii pe-aproape ... la chemare tu să mi-l aduci cântând.
(Zefir ese)

ÎMPĂRATUL.

Azi e ziua cununiei ... nu ştiu ce-am copilă sfântă ...
Gândul c'ai să fii departe mă doboară, mă'nspăimântă...
Să rămân aicea singur ...

LIANA.

Tu ai vrut ca să mă dai ...
Tu i-ai zis: a ta să fie! ... când veni frumosul Crai
Să mă ceară ...

ÎMPĂRATUL.

Da, aşa e ... Astăzi însă, vezi, mă doare
C'ai să pleci de lângă mine ... Să nu te mai văd eu oare
Dimineaţa prin grădină cum alergi cu râsul tău,
Cu privirea ta curată desmierdând palatul meu?
Peste zi să n'am nădejdea că-mi vei mai eşi în cale
Să mă 'ntinereşti cu râsul şi cu jocurile tale ...
Iară noaptea, când nesomnul m'o ţinea nici mort nici viu,
Să te ştiu colo departe ... colea cuibul tău pustiu ...

www.digibuc.ro

LIANA.

Tristă sunt de-a tale vorbe şi mă simt înduioşată ...
Dar eu nu port nici o vină că te las acuma tată;
Voi veni mereu la tine să te văd ... să te desmierd...
Dacă plec precum mi-e scrisul nu înseamnă că te pierd.

ÎMPĂRATUL (strângându-o la piept).

Mângâierea mea curată, fii cuminte şi m'ascultă:
Sunt bătrân şi viaţa asta o cunosc de vreme multă,
Nu poţi se te 'ncrezi întrânsa ... ce crezi azi, mâine s'a dus ...
Cine ştie ce-o fi mâine ... peste-un ceas ... doar Cel de sus ...
Poate mândra-ţi cununie n'o să fie azi ... ci mâine,
Căci din visurile noastre cine ştie ce rămâne!? ...

LIANA.

Mă'nspăimânţi ... şi ochii tatei plini de lacrime? Ce gând? ...

IMPĂRATUL.

Gândul c'ai să pleci departe şi mă laşi aici plângând.

LIANA.

Dacă vreai să stau cu tine eu rămân pe totdeauna!

ÎMPĂRATUL.

Spui tu drept?

www.digibuc.ro

LIANA.

Tu știi că'n viață n'am știut ce e minciuna.

ÎMPĂRATUL (o încearcă).

Ei, dar e târziu acuma, ginerele e pe drum ...

LIANA (cu entusiazm).

Parcă-l văd zburând în goană ... o să vină-acum-acum ...
Nu-i așa? Și astăzi vine mai târziu ca niciodată.

ÎMPĂRATUL.

Are-atâtea văi să treacă ... și pădurea blestemată ...

LIANA.

Blestemată?

ÎMPĂRATUL (luându-i capul în palme).

Ce-ar fi oare dacă n'ar veni de loc?

LIANA.

Nu vorbi așa ...

ÎMPĂRATUL.

Mă iartă ... un bătrân fără noroc ...
Hai mai bine prin grădină ..., acolo-i lumină mare,
O s'aducă ea de-acuma sufletelor alinare!

www.digibuc.ro

LIANA.

Da-i târziu ... şi-ar fi cam vremea să mă duc să mă gătesc ...

ÎMPĂRATUL.

Vom vedea ... e vreme multă ... (es st. râd fetele)

DOICA (intră)

Nu pot să mă domiresc ...
Atât de răsfăţate şi gata de zăbavă
Că par'că n'ar fi fete de oameni de ispravă!
Atâta ştiu; să râdă, să sburde ... nu mai tac
Ca vrăbiile toamna pe ramuri de copac ...
Mă 'mbătrânesc cu totul ... şi-aicea nimeni iară ...
Dar ce-or fi gândind oare de-mi umblă toţi pe-afară ?!
Şi iată, ăsta doarme ... ei, asta prea e prea! ...
Eu mă fărâm de treabă, el sforăie colea;
Să-l leg acum îmi vine de mâini şi de picioare
Şi să-l arunc în mare ...

ŞAGĂ (intră din fund).

Să nu-l arunci că moare ...

DOICA.

Când toţi în ziua nunţei aleargă 'n sus şi 'n jos
El doarme ... Uite-mi vine ...

www.digibuc.ro

ȘAGĂ.

Ci lasă-l ... e frumos!
Ia uită-te ce alb e și doarme ca o oaie,
La gât îi mai lipsește un clopot de cioaie ...
Ci lasă-l ... cum îți vine să-l scoli așa din somn?

DOICA.

Dar va veni îndată prea bunul nostru Domn
Și l'o vedea ...

ȘAGĂ.

Și ce e? ... Nu-l știe de-o vecie
C'aleargă toată ziua și face gălăgie?
Ia uită-te la dânsul ... să-l iai și 'n chip să-l pui ...
El ține sfat acuma ... Ce vorbă ... Sfetnic nu-i?

DOICA.

Atâta nesimțire ...

ȘAGĂ.

Ție-e ciudă?

DOICA.

Cum se 'ncruntă ...

www.digibuc.ro

ŞAGĂ.

Ţi-e ciudă că de-o parte vei rămânea la nuntă
Că n'ai să ai cu cine juca? la uite ici,
Frumos ... uşor şi tânăr ... voinic între voinici! ...

DOICA.

Bătrân şi fără minte ...

ŞAGĂ.

Aşa cum sunt, ce-ţi pasă
Te-oi învârti Doicuţo să pomeneşti ...

DOICA.

Mai lasă ... (intră Lacrămioara)
Plecaseşi cu Domniţa ...

LĂCRĂMIOARA.

S'a dus cu tatăl ei
Pe semne ... prin grădină.

ŞAGĂ.

Visează ...

DOICA.

Asta ce-i?

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Beteala ... o uitase (trece și intră stânga)

ȘAGĂ.

Tu Doico, știi ce-i gluma,
la pupă-l ici odată să sară 'n sus ...

DOICA.

Ba, ciuma! (râsete în odaia fetelor)

ȘAGĂ.

Veniți, veniți 'ncoace ...

CRINA (apare).

Dar ce e?

SALBA (apare).

Da, venim!

ȘAGĂ (chiamă și pe celelalte fete, fac horă împrejurul sfetnicului și rid pe înfundate).

Să-l prindem colea 'n horă ... să râdem să murim,
Încet să nu ne simtă...

SALBA.

Alino ține bine ...

www.digibuc.ro

ŞAGĂ.

Bătrâneţe, frunze pale
Cum mi te-aş mai da pe vale,
Bătrâneţe bătrâneţe
Cine să te mai resfeţe?
Scoală-te, te uită bine,
Cum râd fetele de tine.
Scoală bătrâneţe şcoală
Că rămâi cu mâna goală

(râs mare, fetele fug. Şagă se ascunde la spatele scaunului).

SPETNICUL.

Ce-i asta? Cine râde, de mine joc îşi bat?
Măria ta ... dar nu e? S'a dus şi m'a lăsat
Ei, asta 'ntrece gluma ... Mă lasă parcă-anume
Lăsa-m'ar pe vecie să plec odată 'n lume.

ŞAGĂ (îi ese înainte)

Cu cinste ...

SPETNICUL.

Tu eşti Şagă? Cătam pe-al nostru Domn.

ŞAGĂ.

Eşti somnoros!

SPETNICUL.

De unde? Ce-i vreme-acum de somn?
Avem atâtea treburi ...

www.digibuc.ro

ȘAGĂ.

Da, multe sunt și grele ...
Mai lasă-le la naiba,

SFETNICUL.

Dar nu mă lasă ele ...
Ce râzi?

ȘAGĂ.

Așa mi-e firea ...

SFETNICUL.

De mine râzi?

ȘAGĂ.

Nici gând.

SFETNICUL.

Ce-a fost aicea nu știu, de-au alergat râzând
Mă duc să-mi caut stăpânul ...

ȘAGĂ.

Ia vezi să nu-ți uiți bățul.

SFETNICUL (grav).

Nu pot lipsi o clipă din preajma lui ... Învățul!
(Când să iasă Sfetnicul, toată lumea intră)

www.digibuc.ro

LIANA.

Să mă gătesc de-acuma mă duc ... şi 'n urmă viu ...

ÎMPĂRATUL.

Da, da ... dar fără grabă ... e vreme ...

LIANA.

E târziu!

De-acuma are să vină. (ese)

ÎMPĂRATUL (privind după ea)

Mi-e inima de ghiaţă ...
Coboară peste mine, o Doamne, şi mă 'nvaţă
Cuvânt de alinare pe care pe care să i-l spui ...
Sau lasă-mă mai bine la ceruri să mă sui ...

PĂCLĂ.

Măria ta sosit-a şi marea sărbătoare
Pe care ceru-şi verse curata lui splendoare ...
Şi să trăeşti de-acuma voios şi 'ntinerit
De-atâta fericire ...

ÎMPĂRATUL.

Da, da, sunt fericit!

www.digibuc.ro

PROMOROACĂ.

Copila ta frumoasă de-acum e mântuită ...
Şi 'n ziua cununiei de-apururea slăvită
Ne râde bucuria pe faţa tuturor
Ca soarele 'n grădină ...

ÎMPĂRATUL.

Pe sufletu-mi e nor ...

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

S'o spulbera Stăpâne uşorul nor de jale
Când craiul răsări-va pe pragal casei tale
Viteaz, frumos şi ... dornic să-l strângi duios la piept ...
L'aşteaptă toată lumea ...

ÎMPĂRATUL.

Dar eu cum îl aştept !

ŞAGĂ.

Va fi o veselie cum n'a mai fost vreodată,
Eu voi vedea cu ochii pe cel mai vesel tată ...
Şi îţi urez stăpâne, cum am dori cu toţi,
S'ajungi să vezi 'n juru-ţi o droaie de nepoţi !

ÎMPĂRATUL.

Vă mulţumesc din suflet ... Urarea voastră-i bună.

www.digibuc.ro

SFETNICUL.

Şi Sfetnicul Stăpâne ar vrea ceva să spună
De nu-i cu supărare ... eu sunt acum bătrân,
La curtea ta slăvită la ce să mai rămân
Că nu-s bun de nimica ... m'aş duce-acas' la mine ...
Că am doar o nepoată de vară ... şi mă ţine.

ÎMPĂRATUL (tulburat de situaţie se descarcă pe sfetnic)

Să pleci acum când jalea pândeşte peste tot!?

SFETNICUL.

Nu jalea, fericirea ...

ÎMPĂRATUL.

Eu ştiu ce spui! Socot
C'ar fi o făr'de lege din partea ta ...

SFETNICUL.

Stăpâne ...

ÎMPĂRATUL.

Cum? Ţie nu ţie milă de zilele-mi bătrâne?
Mai multă curtenire nu ţi-ar strica de loc!

SFETNICUL.

Măria ta, mai bine m'ai pune sub obroc
Să nu mai ştiu nimica ...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Aha! ţi-e de odihnă!
Ca nevăzut de nimeni să poţi dormi în tihnă...
Mă mir că nu ţi-e silă...

SFETNICUL.

Stăpâne!

ÎMPĂRATUL.

In zadar!
Să stai ascuns în umbră... Dar ce eşti tu? bondar!?
Ori muscă, ori... mai ştiu eu ce stranie jivină
Ca să te dai de-o parte din raza de lumină?
Nu te cunoşti atuncea şi nu te preţuieşti...
Treizeci de ani trăit-ai pe trepte 'mpărăteşti
Alăturea de mine... auzi? Eşti sfetnic mare!
Şi tronul meu în lume pe tine doar te are,
Şi-acum aşa de-odată de mine să te-ascunzi?
Ce-aş face fără raza din ochii-ţi rotunzi,
Cari stau sgâiţi acolo ca ochii de icoană
De nu ştiu câte-odată eşti om ori lighioană?
Uitaţi-vă la dânsul cum i s'a 'nfipt pe chip
Ca două scoici căscate svârlite pe nisip... (intră pajii).

SFETNICUL.

Stăpâne, râzi de mine...

www.digibuc.ro

ÎMPĂRATUL.

Ba nici de cum ... aşa e,
Ce-aş face fără tine acum o văpaie
Cuprinsu-mi-a viaţa şi tot sufletul meu?
Treizeci de ani de-a rândul mi-ai sforăit din greu.
Şi-ai fost în totdeauna ca umbra umbrei mele ...
Şi-acuma când cădea-vor pe mine zile rele
Tu să te-ascunzi de-odată să nu mai sforăeşti?
Ar fi prea mult ... de-acea stai bine, unde eşti!

SFETNICUL.

Măria ta ...

ÎMPĂRATUL.

Aicea cu mintea ta'nţeleaptă
Să-mi stai până la moarte, tu mâna mea cea dreaptă
Şi-aproape lângă mine să stai, să caşti, să zaci ...
Treizeci de ani tăcut-ai şi-acum să nu mai taci?

SFETNICUL.

Mă faci de râs ...

ÎMPĂRATUL.

Eu nu râd şi nici prin cap nu-mi vine!..
Dar uite râd copiii de colo ... râd de tine (pagii).
Şi vântul dimineţei fura-va râsul lor
Şi-l va purta pe aripi ca fulgul de uşor,

www.digibuc.ro

L'o furişa prin erburi, prin tufe, pe rozoare
L'o ridica pe urmă prin crengi de pomi în floare,
L'o duce mai departe pe drumuri şi pe văi,
L'o risipi 'n văzduhuri pe-atât şi-atâtea căi
Şi până'n munţii vineţi şi-apoi din munţi în mare
Şi va cuprinde lumea din zare până'n zare...
Şi toate dela praful din drum şi până'n munţi
Cu hohote vor râde de perii tăi cărunţi !..

(cântece de harfe)

CRINA (intră)

Măria ta, mireasa !

ÎMPĂRATUL.

Aşa curând ? să vie !..
Se'ntunecă pământul de-atâta bucurie.

CRINA.

Parc'a picat acuma din lumile cereşti
Atât e de frumoasă... (mireasa intră)

TOŢI.

Domniţă să trăeşti.

PAŢA DE PĂMÂNT.

Domniţă sunt cel mai bătrân,
Cuvântul mi-e inima toată
Ţi-l spui fără multă socoată,

www.digibuc.ro

Voiesc credincios să-mi rămân ...
Să-ţi fie viaţa scăldată
De raze şi ploaie de flori
Şi pururea fie-ţi curată
Ca ziua ferită de nori.

ŞAGĂ.

Spune bine ...

PĂCLĂ.

Taci din gură.

DOICA.

De-acum va veni şi prinţul, soarele e la ameaz!

ÎMPĂRATUL.

Doamne ţine-mi încă-odată sufletul şi gândul treaz...

FAŢA DE PĂMÂNT.

Iubirea să-ţi fie o rază,
Ferească-te Domnul de rău,
Senină tu las-o de pază
La pragul palatului tău ...
Să piară'n al ei tremurat
De-apururi vicleana ispită,
Să poţi să visezi liniştită
Şi albă... în noul palat.

www.digibuc.ro

ŞAGĂ.

Ai văzut?

PÂCLĂ.

Te miri?

ŞAGĂ

Mă mir,

LIANA.

Toată faţa ţie 'norată şi ţi-e fruntea'nourată...

ÎMPĂRATUL.

De prea multă fericire... Tu eşti veselă?...

LIANA.

Da, tată!...

CRINA.

Liano eu sunt cea mai mică
Şi fetele m'au pus pe mine
Să-ţi pun cuvintele de bine,
Dar nu ştiu cum... par'că mi-e frică...
Ţi-aş spune eu... dar vezi... mă seacă,
Mi se opreşte colea'n sân;
Noi ne-om gândi la cei ce pleacă
Iar tu la cei care rămân... (plânge)

www.digibuc.ro

LIANA.

Nu mai plânge Crino scumpă, cea mai albă din copile,
Veţi veni şi voi cu toate pe de-acum în şapte zile
Şi vom râde iar voioase cum am râs şi pân-acum.

ŞAGĂ.

Domniţă tinereţea-i foc,
Pustia bătrâneţe scrum,
Pădure verde-i tinereţea ...
Şi fie-ţi viaţa cu noroc!..
Să-ţi spun şi eu o vorbă rară,
— Şi să-ţi ajute Dumnezeu!
Ca să ne dai ştejari în ţară,
Că tufe... sunt şi cresc mereu.

LIANA.

Toate vorbele curate, pe cari mi le-aţi spus, senine
Am să mi-le 'nşir în salbă şi s'o port în veci cu mine.

FAŢA DE PĂMÂNT.

Te-i duce domniţă departe
In ţara cu veştede foi,
Dar ori câte văi ne-o desparte
Tu adu-ţi aminte de noi,
Porni-vei curând spre-asfinţit,
Norocul în cale să-ţi iasă!..
Şi-acuma frumoasă mireasă
Viaţă şi drum fericit!..

www.digibuc.ro

TOŢI.

Viaţă şi drum fericit! ...

DOICA (dela uşe)

Soarele stă drept de-asupra, va veni de-acum domniţă...

LIANA.

Să-mi aducă trandafirul vreau să-l simt colea'n cosiţă
Şi să simt fior de viaţă cum îmi fulgeră prin piept...
Trandafirul meu cel roşu să-l aducă, îl aştept!..

ÎMPĂRATUL.

Să-l aducă ... cel din urmă ... ai scăpat de-acum copilă
De blestemul ce din leagăn te pândeşte fără milă
De-acum poţi fi... fericită...

LIANA.

Tu eşti trist şi 'ngândurat ...

ÎMPĂRATUL.

Un drumeţ frumos şi tânăr şi cu sufletul curat ...
A făcut minunea asta ... E-o minune să se ştie;
(tncet). Şi de n'ar fi vorba dată lui te-aşi da să-i fii soţie ...

LIANA.

Să mi-l pun colea 'ncosiţă... şi să-mi pară lumea rai...

*

www.digibuc.ro

DOICA.

Şi să pari şi mai frumoasă când veni-va mândrul crai!

ÎMPĂRATUL.

Când veni-va ... cine ştie ...

LIANA (pagiului)

Vine?

CRINA (din uşa dinspre grădină).

Vine'ncet ... îndată ...
Ce aprins e trandafirul de pe glia 'nrourată
Cu sclipiri de diamante în bătaia soarelui ...
Nu ştiu ... boabe sunt de rouă, sau sunt lacrimile lui?!...
S'a oprit ... se uită'n soare clătinat ca de-o povară ...
Vine... îşi priveşte floarea... nu ştiu ce-i şopteşte iară,
O desmeardă şi-o alintă ... lată-l ...

LĂCRĂMIOARA.

Trist e ca un sfânt ...

PROMOROACĂ.

Parc'ar fi o umbră albă rătăcită pe pământ!

PÂCLĂ.

Il vedeţi cum şovăeşte?

www.digibuc.ro

LĂCRĂMIOARA.

Şi suflarea i se curmă ...

ZEFIR (îngenuchind).

Iată, ţi-am adus domniţă trandafirul cel din urmă!

LIANA.

Niciodată ... niciodată n'a fost mai frumos ca azi,
Cade 'n noaptea minţii mele ca un soare printre brazi
Şi-uite ... simt cum de pe suflet se ridică-un nor de jale
Şi din el cad flori de doliu fărâmate în petale ...
Tot mai multe cad... o ploaie... să m'ascundă ca'n mormînt...
— Dar un vînt uşor adie şi le spulberă pe vînt!
Şi-i senin... senin, o Doamne!.. Ce-a putut să mă însenine?
Par'că m'am scăldat în soare... Cum să-ţi mulţumesc străine?
Nu mă mai cunosc pe mine ... te ridică, mulţumesc
Că mi-ai dăruit şi mie dintr'un dar dumnezeesc!
Te ridică ... Niciodată n'am să uit ... şi toată viaţa
M'oi gândi cu drag la tine când la ceruri dimineaţa
Imi voi face rugăciunea ...

(Zefir cade mort la picioarele Lianei).

LĂCRĂMIOARA (văzându-l că se rostogoleşte).

A!

ÎMPĂRATUL.

Ce este?

www.digibuc.ro

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

Doamne-i sus!
S'a 'nălţat şi el la ceruri după norul ce s'a dus...

ÎMPĂRATUL.

Cum? E mort?

FAŢĂ DE PĂMÂNT.

E mort stăpâne...

ÎMPĂRATUL.

Ca un trăznet mă străpunge!
Cum de nu s'a frânt săgeata înainte de ajunge
Să isbească fără milă şi pe cel mai bun viteaz!?
Şi din care unghiu, o moarte vecinică, cu ochiul treaz
L'ai ochit aşa deodată cu săgeata ta păgână
De s'a prăvălit sărmanul ca stejarul în ţărână...

(Se aude o muzică veselă afară, apare moş Amurg în fund cu pumnalul în mînă).

PAZNICUL.

Doamne, iată Val Voevodul! Vine'n capul cetei lui!

ÎMPĂRATUL.

Flautele să se oprească... Tu aleargă şi să-i spui
Singur el să vie aicea, jale mare!..

www.digibuc.ro

MOŞ AMURG.

Unde jale?

ÎMPĂRATUL.

Şi chiar el, el ... el să moară?

AMURG (văzînd pe Zefir).

Visul meu mi se prăvale
(pune pumnalul în teacă şi cade plîngînd lîngă mort)

VAL (intră).

Doamne-a fost o luptă mare la pădurea ...

ÎMPĂRATUL.

Bun venit!
Aici jalea-i şi mai mare ... cum nu s'a mai pomenit!
A murit un om ... ajunge dacă spun atâta numa ...
Unul singur avea ţara şi s'a stins şi el acuma!!

PAZNICUL.

Ia priviţi grădina toată s'a 'nroşit de trandafiri
Toţi cari au fost albi sunt roşii ...

ÎMPĂRATUL.

Dumnezeu!.. să nu te miri!..
Dumnezeu a fost întrânsul şi sburând la cer ne spune
C'a trecut pe-aici odată şi ne lasă o minune ...
(Toată lumea în estaz)

www.digibuc.ro

CRINA.

Uite-i şi pe la ferestre ... şi colo ... şi pe cărări ...

ÎMPĂRATUL.

Cine murmură? (murmure afară)

PAZNICUL.

Stăpâne, sunt drumeţi din depărtări
Au venit s'aducă daruri ... ca la nuntă ...

ÎMPĂRATUL.

Dă-le ştire
Că s'a 'ntins aşa deodată un zăbranic peste fire,
C'a murit un om al ţării, al întregului pământ!
Să-l jelească toată ţara ca pe cel mai bun, mai sfânt...
Spune-le să se re'ntoarcă pe de-acuma ... într'o lună ...
Că 'mpăratul plânge astăzi ... nimeni nu se mai cunună !..
(unii împrejurul mortului, alţii privesc miraţi la trandafirii roşii)

CORTINA.

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro